

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Govor posl. Roškarja v drž. zboru dne 23. junija t. l.

[Konec.]

Vinogradi so v mojem volilnem okraju večinoma na novo nasajeni in v jako dobrem stanu in je bila že lansko leto ugodna trgateg. Ako pa pomislimo, da znašajo stroški za novo nasajenje okoli 4000 K pri hektarju, ako nadalje pomislimo, kaj stane vsakoletno obdelovanje, ako tudi pri najvišjih plačah ne moremo več dobiti delavcev, potem sledi iz tega, da povzroči vinarstvo velike stroške. Tudi konkurenca ogrskih vin nam zelo škoduje, ravno tako pivo, ki se ga vedno več porabi. Vinske cene so vsled tega tako padle, da se je bati, da bo tudi vinogradnik v doglednem času uničen. Lanako leto smo dobili za l 12 do 20 v (Čujte!); s tem so pokriti komaj stroški za pridelovanje. (Pritrjevanje). Ako se pa ti stroški ne pokrijejo, je propast vinogradnika neizogibna. Razven tega se še mora vzeti v poštev, da povzročijo prirodni dogodki veliko škode. Le redko se prigodi, da so dve ali tri leta zaporedoma ugodna; kmetovalec je popolnoma zadovoljen, ako ima dve leti zaporedoma srednje ugodno trgateg. Pogosto so pa take uime, da je pridelek za tri leta uničen. Poleg tega imajo sedaj vinogradniki velike množine v zalogi, ki se ne dajo prodati. Noben človek ne vpraša po vinnu, če se ga komu ponudi, je to navadno zaman, ker ni najti odjemalca, kaj še le, da bi se vino ugodno po zmerni ceni prodalo.

Nihče noče o tem kaj slišati. Naravna posledica je nadaljnje zadolženje, ki raste, kakor sem že prej omenil, od leta do leta in nam nudi ob koncu ono žalostno sliko, kakor sem jo že prej orisal. Potem je pa vendar resna dolžnost c. kr. vlade, da pomaga kmetovalcu, kjer mu le more. (Poslanec Demšar: Vlada ima dovolj denarja za propadajoče denarne zavode, malo pa za kmetovalce!)

Ne morem si misliti, kaj bo iz Avstrije, ako se pusti, da kmečki stan propade. Vprašam, kam naj grejo velike množine prebivalstva na deželi? V mesta gre vendar že dovolj ljudi, mesta so prenapolnjena. Tam so ljudje brez dela, na deželi nimamo ljudi brez dela, ampak zaslužne ljudi in to smo v prvi vrsti posestniki sami. (Pritrjevanje). Leto in leta pretečejo, predno si more vesten kmetovalec napraviti ugoden račun. Ako je vesten in ako računa vse, pride vendar vedno do zaključka, da za se in za svojo družino ni nič zaslužil in nič pridelal. (Pritrjevanje).

Pride pa še mnogo hušje. Mnogo viničarskih hiš, iz katerih smo imeli prej najboljšje delavske moči, je danes praznih. Lahko s številkami dokazem, da so naši stroški za delo v par letih narasli čez 100 odstotkov. Vidimo torej na eni strani večje stroške pri delavcih, na drugi strani

manjše dohodke, in to brez naše krivde. Tem razmeram moramo končno vsi podleči.

Vlada naj bi vsaj na to delovala, da bodo c. in kr. armada, nadalje Avstrijski Lloyd, ki dobiva podporo, jemali le naše domače vino. Žalibog jemlje Lloyd vino iz Italije in Grške, na domače producente (pridelovalce) pa se ne ozira. Zadruga bi imele veliko vrednost, a ne more se jih osnovati brez zadostne pomoči države, ker ljudstvo na deželi nima za to potrebnih sredstev.

Nadalje bi si dovolil še na to opozoriti, da bi se naj vsaj bolj strogo na to pazilo, da se vino ne prideluje v kleti. Žal se lahko dokaže, da se to še danes godi. Kajti število dotičnih kletarskih nadzornikov ni zadostno in tem se je namignilo od zgoraj, naj vendar ne pridejo z dotičnimi ljudmi, ki kvarijo vino, v noben razpor (Čujte!) in naj je prijemajo z najfinjšimi svetlimi rokovicami. (Poslanec Demšar: Ljudstvo pa se še dalje zastruplja s ponarejenimi vini!) Najbolj neljubo na celi stvari pa je, da se je v gotovih krogih razširila vest, da se misli na nov vinski davek in ima isti celo v finančnem ministrstvu svoje zagovornike. Zelo obžalujem to. Nili kmetovalec itak že dovolj obdačen, ne plačuje li redno visok davek od svojega vinograda, zelo pogosto celo v onih letih, ko ni imel nobenega pridelka?

Kakšne posledice bi imelo to? Ako bi se n. pr. vinski mošt pri vsakem producentu obdačil, potem obdači ta že drugo-ozir. tretjkrat svoj izdelek. Od množine, ki jo znabiti sam rabi, sploh nočem govoriti, temveč predvsem o tem, kar mora dati svojim delavcem. Razvidno je, da mora pri sedanjem pomanjkanju delavcev to dati, kar sploh more dati, in obdačenje te precejšnje množine vina, ki jo rabi kmetovalec doma, bi bilo tem nepravilnejše. Tudi ta novi davek bi pripomagal k temu, da se vinogradniki, ki se morajo tako že težko bojevati in komaj izhajajo, uničijo.

Govoril bi še rad k izvajanjem Njegove ekscelence gospoda poljedelskega ministra, ki je govoril v velikodušnih besedah o agrarjih in o potrebni izobrazbi kmetovalca, ki bi moral biti po njegovem mnenju kupčevalec ali podjetnik. Žal pa ni povedal, na kak način naj bi dobil priprost kmetovalec ono izobrazbo, ki jo k temu rabi. Dosedaj se še ni za to nič storilo. Malo število poljedelskih šol, ki jih imamo sedaj, se vendar ne more vpoštevati pri rešitvi tako velikega vprašanja. Kje se naj dobi potem pravzaprav ona izobrazba? Menim, da bi bila že dolžnost ljudske šole, da položi k temu vsaj temelj in pri tem bi bilo potrebno, da se posvetijo učenci v zadnjih dveh letih v večji meri kmetijskemu poduku. (Živahno pritrjevanje). Seveda bi se moralo v učnem načrtu in šolski postavi marsikaj spremeniti. Žal ne morem več ostati dalje na tem polju, kajti čas mi je prekratko odmerjen, a na nekaj še

moram opozoriti, da tudi izobrazba kmetovalca ne more vzdržati in ga povišati na višjo stopnjo, ako se ne skrbi istočasno za to, da mu njegovo gospodarstvo tudi donaja dobiček.

Glede železniškega ministrstva bi rad posebej omenil, da se namerava uvesti nov tarif, ki bi spet bil tak, da bi kmetovalcu škodoval, ako se namerava bližnji promet mnogo višje obremeniti kakor pa daljnji. Kajti kmetovalec pošilja vedno surovine z veliko težo in ne daleč, povišanje tarifa bi ga torej hudo zadelo. S tem bi se le šlo na roko velikim kupčevalcem. Proti temu moramo odločno ugovarjati in jaz si usojam staviti tudi tozadevno resolucijo. Glasi se (čita):

„C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da predloži načrt novega železniškega tarifa, še predno se isti razglasi, državni zbornici, da ga državna zbornica preskuša in ga razmeram primerno popravi.“

H koncu bi še pozval slavno vladu, da se ozira tudi na vzhodno stran naše države, da se tudi tam enkrat zgradi železnica. Pri tem mislim na zgradnjo južnoavstrijske železnice Purkla—Ptuj—Rogatec in nadaljno zgradnjo do Brežic in dalje proti jugu. Ravno tako priporočljiva in potrebna je tudi železnica Maribor—Zeleni travnik. Kar se tiče prve železnice, bi morala, mislim, biti slavna vlada ravno tako kot mi prepričana, da se ni bati, da bi ne nesla dobička. Za to jamčijo vsi pogoji. Da je potreba za to, sem že omenil; ako se na to ne bo oziralo, potem se sploh ne bo moglo delati za izboljšanje kmetijstva in skupnega narodnega gospodarstva. Tudi v stratežnem (vojnozanstvenem) oziru je ta železnica posebne važnosti, to je tudi na višjih mestih zadostno znano.

Usojam si torej staviti tudi k tej točki v imenu vseh štajarskih tovarišev resolucijo. Glasi se (čita):

Resolucija poslancev Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič in tovarišev.

„C. kr. vlada se pozivlja, da s pripravami za gradnjo južnoavstrijske železnice Purkla—Ptuj—Rogatec—Brežice, železnice Maribor—Zeleni travnik in železnice Polzela—Kamnik takoj konča in da se enkrat začne z gradnjo.“

Svoj kratko odmerjen čas sem že žal prekoračil, torej mi ni mogoče še o nadaljnih točkah govoriti, dasi bi se še imel čez marsikaj pritožiti. Tako se n. pr. uravnava Mure tako počasi izvršuje, da se najbrž sploh ne bo nikdar izvršila. (Poslanec Malik: Morate vplivati na Slovansko Jednoto!) Delujte seboj, velespoštovani gospod tovariši! (Posl. Malik: Samoumevno!)

Zdi se mi, da se vsled tega tako počasi dela, da je vedno s tem opraviti in da ni treba za slovensko ljudstvo kaj koristnega storiti.

PODLISTEK.

Stric Blaž.

(Črtica iz naših krajev.)

Počasnih, trudnih korakov je stopal proti koči... Komaj je pregibal zastarele ude... Tupatam se je nerodno izpotaknil ob debelih, stoletnih koreninah ter se zaletel na prejš in se zazibal... Pred očmi se mu je delal mrak. Najrajše bi bil kar na potu sedel na mrzel kamen ter se nekoliko odpočil... toda pot je bila še dolga in težavna. Misli je na pretekla časa, na one srečne čase, ko je še mlad in vesel, poln sreče in zadovoljnosti stopal z vaškimi fanti čez te bregove... Ni mu bil pretežaven noben hrib, noben prepad... Kakor srna ga je preskočil. Vse to mu je bilo danes še živo v spominu, kakor bi bilo šele včeraj... Toda daleč so že oni blaženi dnevi... Spominjal se je svojih tovarišev, ki so ga spremljali nekdanj na vseh njegovih potih, spominjal se jih je živo, kako so mu prigovarjali, naj gre z njimi v vas, da zapojejo pod njenim oknom... Ali sedaj? Sam je ostal, niti jednega zvestega prijatelja nima, vse mu je že zakrila in zagrebla lopata... Popolnoma osamljen, ločen od sveta, pričakuje, kdaj se oglasi tudi pri njem bela žena, kdaj potrka mogočno na okence njegove kočice...

Iz takih misli se je težko rešiti... Srečni so oni, ki mislijo z veseljem v preteklost, ki imajo za seboj samo srečne dneve, dneve brez žalosti in skrbi, srečni oni, ki imajo le prijetne spomine — stric Blaž ni bil eden izmed njih...

Izpotaknil se je ob trd kamen ter se predramil... Komaj je vlovil vejo in se obdržal, da ni padel v znak... Večerni vetrič je zašumel nad njim in močne veje so za-

ječale... Na drugem koncu gozda se je oglasila sova... Netopir je frfotal nad njegovo glavo — nečulo se je.

„Po dnevu taka vročina, sedaj pa tako hladno, primojdunaj, da me trese mrz, kakor v jeseni, ko že spravljajo zadnjo repo in korenje s polja. Primojdunaj, kdo bi si mislil, da bo že skoraj padala slana?“

Potegnil si je klobuk globokeje na ušesi, zapel si tesneje suktnjo, odvihal rokave ter pospešil korake... Prišel je iz gozda na plano. V vasi so gorele lučke, majhne in slabotne ter umirale slabosti, kakor bolnik... Iz stolpa župne cerkve je zazvonilo „Zdravo Marijo“ tako veličastno in mogočno kakor na največji praznik. Odmeval je zvonov glas čez dolino prav tja do temnega gozda in še dalje... Počasi in premišljeno je vzel klobuk raz glavo, se pokrival z velikimi, počasnimi križi in molil...

„Na čast Materi božji...“

Veliki zvon je utihnil... Tožno je pojemal in slednjič prenehal... Oglasil se je najmanjši istotako veličastno... stric Blaž pa je molil tiho in pobožno...

„Še en očenaš za verne duše...“

Ódmolil je, postal nekoliko, se pokrival s počasnimi, velikanskimi križi in se počasi zopet pokrival ter stopal enakomerno po rosnih stezi med njivami in travniki... Dospel je do svoje kočice, potegnil iz žepa staro, zarjavelo kljuko ter izginitil v zakajeni veži...

Utrujen, neizrečeno utrujen je sedel na nizko stolico... prižgal svečo in se zagledal v zakajeno stensko uro, ki je enakomerno, počasno tiktakala...

„Kaj, deset že? Ni mogoče! Primojdunaj, ali sem nocoj tako počasno krevsal čez breg? Ne, ura se je zmotila.“

Odkimal je parkrat ter izvlekel iz žepa staro denarnico ter jel preštovati drobiž... Računal in račun je ter si ubijal glavo, toda račun je bil težaven... premalo je bilo drobiža...

„Samo tri krone? Cel teden dela človek za tri krone!“

Pa je že tako dandanašnji... Svoje dni je bilo seveda vse drugače, denarja je bilo ko toče... Človeku se je bilo treba samo pripogniti in že se je svetila pod palcem srebrna kronca, zdaj se mora pa ubijati in ubijati cel teden s težkim delom za — tri krone...

Prešteval je vnovič... Metal drobiž iz jedne roke v drugo, toda več ni hotelo biti... Misli je in misli, če ima mogoče še kje kak novic shranjen, toda vse zamanj — ostale so mu vedno le samo tri krone...

„Teško prislužen denar! Človek bi kar obupal... Kako naj si opomorem s tem? Soli nimam, moke ne, slanine še samo za jedenkrat... primojdunaj, to je revščina, da se Bogu smili... Neslano ne morem jesti, od samega sadja tudi ne bom postal debel, Bog mi pomagaj! Primojdunaj, slabi časi tole...“

Začutil se je močno utrujenega. Oči so mu začele odpovedovati, debele solze so se mu odirale po raskavem, velem licu... Pod pesteljo je zaškrtrala miš...

„Spat pojdem... Nocoj je sobota večer; jutri pa k zgodnji maši, potem si pa skuham kaj namesto danes. Strašno sem truden... Ti ljudje znajo porabiti človeka, če treba do smrti za bore tri krone...“

Počasi se je vzdignil s stola, slekel, upihnil svečo in legel na trdo, slamnato ležišče... Vedno so mu stale pred očmi krvavo prislužene krone... Z nadami na boljše čase je sladko zadremal in sanjal o bogvečem...

Stric Blaž je bil jeden izmed onih neštetihi ljudij, ki so okusili v življenju le malo dobrega, toda izpili čašo trpljenja do dna... jeden izmed onih, ki se zastonj poganjajo in trudijo za izboljšanje svoje revščine, jeden izmed onih, ki ti tičijo do vratu pogreznjeni v nesreči in bedi in ki zastonj stegujejo svoje roke, da bi jih kdo potegnil iz siromaštva, jeden izmed onih, ki niso po lastni krivdi zagazili v svojo nesrečo, ampak so jih drugi potisnili vanjo...

(Malje prihodnjé.)

Nadalje se še moram pritožiti glede okrajnega sodišča v Ljutomeru. Isto pošilja navadno popolnoma slovenskemu prebivalstvu samo nemška vabila. Tudi obravnave se vršijo večkrat v nemškem jeziku, vsi zapisniki so nemški in se predložijo strankam brez zadostnega pojasnila v podpis. (Poslanec dr. Hočevar: To se zgodi tudi čisto slovenskim strankam!) Da, to menim ravno. Sicer pa je nastavljen pri okrajnem sodišču v Ljutomeru sodnik, ki bi že moral biti pred dvema leti prestavljen. (Čujte! Čujte!) Ta sodnik je že celo discipliniran; ker pa zna slovensko prebivalstvo v vsakem slučaju stiskati, se ga tam pusti in on ostane. (Medklici.)

Gospodje! Dovolite mi še h koncu kratko opombo. Meni se dozdeva, da se hoče z novimi davki, ki se jih hoče naložiti ljudstvu na deželi, in s krajšanjem njegovih dohodkov z odprtjem meje, kmetovalca, zemljiškega posestnika sploh uničiti. Ako se pa hoče kmeta v Avstriji vendarle še dalje trpeti — kajti njega se tukaj vendar samo trpi — potem bi se moralo tudi na njega ozirati in ga podpirati, to pa hitreje, čim prej, tem boljše, drugače znamo znabiti v nekaj letih pribiti, da avstrijskega kmeta ni več. S tem končam. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Odločen nastop.

Dunaj, 4. julija.

Naši poslanci so takoj, ko je nastopilo Bienertovo ministrstvo s Stürgkom in Hohenburgerjem, odločno nastopili proti temu ministrstvu in mu napovedali neizprosno boj. Postrili so svoje nasprotstvo, ko je finančni minister Bilinski dovolil, da madžarska banka pri odkupovanju zemljišč sme odirati bosanske in hercegovske kmete. Ministrstvo, kateremu se ne smilijo bosanski kmetje, tudi za avstrijskega kmeta ne bo imelo srca na pravem mestu.

In res! Isto ministrstvo zahteva sedaj, naj se dovoli uvoz mesa iz Rumunije in naj se obenem za šest let pooblasti s posebnim zakonom (pooblastilni zakon), da sme tudi z drugimi državami sklepali trgovinske pogodbe. Obenem hoče Italijanom dati laško univerzo na slovenskih tleh v Trstu, o slovenskem vsenčlilšču v Ljubljani pa noče nič slišati.

Zraven vsega tega Stürgkh in Hohenburger pridno delata za ponemčenje naših šol in uradov. Slovenski sinovi, ki so študirali za profesorje, morajo leta in leta čakati na svoj kruh, a Stürgkh je ravnokar na srednje šole po slovenskem ozemlju nastavljal vse polno nemških profesorjev iz tujih dežel. Delovanje Hohenburgerjevo za ponemčenje uradov smo že ob drugi priliki pribili.

Vse to je nagnilo naše poslance, da so sedaj napovedali neizprosno boj Bienertovemu ministrstvu. Z mnogostevilnimi nujnimi predlogi, katere so vložili v zvezi s češkimi kmečkimi poslanci, so zaprečili Bienertu vsako nadaljnje delovanje s sedanjo večino v državnem zboru. Ali bo vlada sprejela svoje stališče nasproti Slovincem in Čehom, ali pa bo morala iti.

Boja proti sedanjemu, nam Slovincem in slovenskemu kmetu sovražnemu ministrstvu se udeležujejo vsi slovenski poslanci razven liberalnih. Ploj, Roblek in Ježovnik so se postavili ob stran, čeprav njihovi listi v domovini neprestano napadajo vlado in si pri svojem brezvestnem zavijanju upajo celo našim poslancem očitati, da so preveč vladni.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik** Fran Ferdinand je dne 3. julija s svojo soprogo kneginjo Hohenberg prisostvoval krstu nove bojne ladije „Radetzky“. Kneginja Hohenberg je sama krstila ladijo. Dne 10. julija gre prestolonaslednik s svojo soprogo na obiske k rumunskemu kralju in se bodo tamkaj izkazovale tudi njegovi soprogi časti, kakor jih imajo člani vladajočih rodovin. Mnogi vidijo v tem nastopu kneginje Hohenberg znamenje, da bo vendar tudi od našega dvora priznana enakopravnost z drugimi člani vladarske rodovine. Sedaj uživa namreč v dvorni družbi mesto in časti prve avstrijske plemenitakinje. Kneginja Hohenberg si je s svojim blagim delovanjem in podpiranjem vsakega plemenitega stremljenja že v polni meri osvojila srca avstrijskih državljanov in vse bi se veselilo, ako bi kneginja Hohenberg nosila tudi kedaj krono avstrijske cesarice.

— **Na Ogrskem** se je podaljšalo življenje ministrstva Wekerle. Kraljevemu zupniku Lukaču se namreč ni posrečilo sestaviti s pomočjo Košutovec novega ministrstva, v katerem bi imeli sedež tudi trije zupniki kralja mesto in glas. Košut hoče vse ministrske sedeže zasesti s svojimi pristaši. Vsled tega se je kralj odločil, da še Wekerle s sedanjim ministrstvom dalje, menda do jeseni, vodi državno poslo. Potem se zopet začne ples s Košutovci.

— **Nemški** cesar Viljem je sprejel odstop državnega kancelarja Bülowa.

— **O španskem kralju** prihajajo zadnji čes vznemirljive vesti v javnost. Piše se, da se je moral dati operirati sedaj v ušesih, sedaj zopet v grlu. Zatrjuje se sicer, da ni nič nevarnega, vendar je znano, da je bil oče sedanjega kralja Alfonza jetičen in da je na tej bolezni ravno umrl. Kralj Alfonz je oženjen z angleško princezino ter ima žnjo že dva sina in eno hčer.

— **Srbska**. Bivši srbski kraljevič, sedaj princ Jurij, zopet sili v ospredje. S svojim očetom, ki je popolnoma v rokah zarotnikov in morilcev prejšnjega kralja Aleksandra in njegove žene Drage, si je vedno v prepiru in sicer ravno zaradi zarotnikov, kojih princ Jurij na noben način ne mara. To je sicer lepa poteza v njegovem anačaju, toda njegov boj proti zarotnikom bi imel gotovo več vspeha, ako bi princ Jurij imel vse lastnosti, zaradi kojih narod ljubi člane svojih vladarskih rodovin.

Mala politična naznanila.

Dne 1. julija. Včeraj je sprejel cesar v daljši avdijenci naučnega ministra. Govorila sta baje o laškem vsenčlilšču. — Iz Petrograda poročajo, da se v kratkem sestane v Carigradu ruski car in turški sultan. — Grški kralj je odklonil posredovalni predlog velevladi, da ostani Kreta posebna država pod turško nadvlado, a pod grško upravo. Ko so ga opozorili, da lahko nastane vojska, je hladno odgovoril, da bi vsiljeno mu vojsko sprejel. — Iz Maroka se poroča, da se Malej Hafid najbrž odstavi. Maroški rodovi hočejo nazaj Abdul Azisa.

Dne 2. julija. Naš cesar je odlikoval predsednika francoske ljudovlade Fallières s tem, da mu je podelil veliki križ Stefanovega reda. — Češki list „Pravo Lidu“ poroča, da se ustanovi odbor katoliške narodne in radikalne češke stranke, ki bo pri prihodnjih volitvah skupno nastopal. — Poslanci hrvaško-srbske koalicije so se podali k Justhu in zahtevali, naj se skliče ogrski državni zbor. Hrvaški poslanci izročijo tudi hrvaškemu kralju spomenico, ki zahteva, naj se skliče hrvaški sabor. — Med Belgijo in Angleško je nastal hud diplomatičen spor.

Dne 3. julija. Narodno-gospodarski odsek drž. zbora je predvčeršnjim sprejel rumunsko trgovinsko pogodbo in trgov. pooblastilno predlogo. — V Perziji je položaj zelo resen. Šahovi nasprotniki prodirajo od štirih strani proti Teheranu. — Hrvaški narodni svet se je 27. junija sestavil v Splitu. — V hrvaških političnih krogih se govori, da bo uradni list že prihodnje dni naznanil razpust hrvaškega sabora.

Dne 4. julija. Iz Soluna poročajo, da je ondodni III. armadni zbor že popolnoma pripravljen za nastop proti Grški. Tudi artilerija v Monastiru je pripravljena, da lahko takoj odide na Grško. — Ruskega carja so nameravali anarhisti v Stockholmu napasti. Zapri so deset ruskih anarhistov. — Na grško-turški meji je prišlo do spopada med grško obmejno stražo in Turki ter je en Turek ubit, dva pa ranjena. — Listi poročajo, da so se na črnogorski meji spoprijeli avstrijski in črnogorski vojaki in da je en avstrijski vojak mrtev.

Dne 5. julija. Železnico skozi Ture so včeraj slovesno blagoslovili ob navočnosti cesarjevi. — Sv. oče je včeraj sprejel turškega poslanika, ki je sv. očetu javil nastop novega turškega sultana. — V Pulju je bil včeraj velik šod za hrvaške šole v Pulju. — V bližini Teherana pri Šahabadu je bila včeraj bitka med perzijskimi revolucionarji in šahovimi kozaki. Revolucionarji so podlegli.

Dne 6. julija: Cesar obnovi jutri ogrsko Wekerlovo ministrstvo in odgodi ogrski državni zbor do 1. oktobra. — Srbski ministrski predsednik odstopi najbrž na zahtevo napredne stranke. — Turške čete odidejo skoro gotovo proti grški meji. Rezervisti so vpoklicani.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje.

Letos bodeta šla isti dan dva romarska vlaka k Mariji Pomagaj in sicer eden iz Celja, drugi pa iz Brezic. Romarjem iz brežiškega okraja pride namreč vožnja predraga, ako se morajo voziti k romarskemu vlaku na Zidanmost, zato smo letos priredili poseben vlak iz Brezic.

Oba romarska vlaka bodeta vozila dne 26. julija t. l. po sledečem redu:

Celjski romarski vlak odhaja iz Celja ob 8. uri zjutraj, iz Laškega in iz Rimskih toplic gre par minut pozneje, iz Zidanega mosta odide ob 8. uri in 33 minut, iz Hrasnika in Trbovelj pa nekaj minut pozneje in pride v Otoče ob 11. uri 39 min.

Brežiški romarski vlak odhaja iz Brezic ob 7. uri 50 min. zjutraj, iz Vidma ob 8. uri 2 min., iz Rajhenburga ob 8. uri 11 min. in iz Sevnice ob 8. uri 30 min., in pride v Otoče ob 12. uri 6 min.

Na Brezju bode za romarje slovesen sprejem, popoldne spovedovanje in dve pridigi ter zvečer procesija z lučicami. Drugi dan bodo od ¼. ure svete maše, okoli 5. ure pridiga in na to slovesna sveta maša.

Po tej sv. maši lahko tisti romarji, ki imajo veselje, odidejo na Bled, kamor je dobri dve uri peš hoda. Na Bledu bo v cerkvi Matere božje na otoku okoli 10. ure sv. maša in kratka pridiga. Da romarjem, ki gredo na Bled, ne bo treba več hoditi nazaj na Brezje in na postajo Otoče, bo prišel vlak po nje na postajo Lesce; s tem si prihranijo 2 uri hoda.

Iz Brezja se vrnemo dne 27. julija in sicer odhaja celjski vlak iz Lesce ob 1. uri 14 min., in iz Otoč ob 1. uri 36 min. ter pride v Celje ob 3. uri 45 min. zvečer. Brežiški vlak pa odhaja iz Lesce ob 2. uri 27 min. in iz Otoč ob 2. uri 48 min., in pride v Brezice ob 7. uri 43 min. zvečer.

Iz Celja se odpeljejo romarji z večernimi vlaki v Savjnsko dolino in proti Mariboru.

Vozni red je tako urejen, da romarji ne izgube veliko časa in se morejo hitro vrniti k delu, kar bo gotovo ugajalo veliki večini.

Vlč. gospode dušne pastirje prosimo, da se po možnosti romanja udeležijo in pomagajo romarje izpovedovati. Duhovniki naj nam na dopisnici naznajo, ako mislijo iti z nami, da oskrbimo prenočišča.

Vozni listeki za vlak iz Brezic in iz Celja se naj naročajo edino le pod naslovom: Romarski odbor v Mariboru, Burggasse šte. 2. Na ta odbor se naj tudi obrne, kdor želi kakega pojasnila.

Vozni listeki se bodo začeli razpošiljati še le 19. julija. Denar in naročila za vozne listeke moramo imeti najpozneje dne 22. julija že v rokah, da še

moremo pravočasno doposlati vozne karte. Na vlaku se listeki ne bodo več dobili kakor lani, ker moramo vse neprodane karte pred odhodom vlakov v Celju in Brezicah oddati, drugače pa bi jih morali plačati. Karte se dopošljejo le tistim, ki nam pošljejo denar.

Kdor se hoče udeležiti romanja, se naj oglasi pri svojem dušnem pastirju.

Vlč. gospode dušne pastirje pa vljudno prosimo, da romanje v cerkvi oznanijo, zbirajo naročnino in karte skupno naroče, ker se nam s tem prihrani mnogo stroškov. Častiti gospodi dušni pastirji si naj stroške takoj odračunijo.

V Mariboru se bodo karte za celjski vlak dobile od 17. julija naprej tudi v tiskarni sv. Cirila.

Vozne cene za celjski vlak na Otoče in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Celje	6.50	10.50
Laško	6.20	9.50
Rimske Toplice	6.20	9.50
Zidanmost	5.70	8.50
Hrastnik	5.40	8.—
Trbovlje	5.40	8.—

Vozne cene za brežiški vlak na Otoč in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Brezice	7.20	11.—
Videm	7.—	10.60
Rajhenburg	7.—	10.60
Sevnica	6.80	10.20

Kdor hoče obiskati Bled, in se zato hoče peh-jati nazaj iz postaje Lesce, naj to pri naročilu karte omeni in za vožnjo iz Lesce do Otoč priloži še k gornjim cenam 20 v. več.

Vlaka priredi Slovenska krščansko-soc. zveza za Stajersko, ki je naredila posebni odbor in je vodstvo izročila istim rokam, kakor lani. Kakor se je lani skrbelo za romarje, tako se bo tudi letos. Pristaši Slovenske krščansko-socialne zveze naj agitirajo za obilno udeležbo posebno v Marijinih družbah. Romarski odbor.

Razne novice.

Osebnosti. Vlč. g. Ivan Kociper, stolni vikar in katehet v Mariboru, je imenovan za veroučitelja na mariborski gimnaziji. — Profesor dr. Jožef Šorn iz Ljubljane pride na mariborsko gimnazijo.

Imenovanje. C. g. Jož. Sinko, župnik pri Sv. Lovrenču v Slov. Gor., je imenovan za kn. šk. duh. svetovalca.

Za poštarje! Ta mesec bo sklicana v trgovinsko ministrstvo enketa, katere bode razpravljala o regulaciji poštarjskih službenih razmer in o plačah.

Dopusti vojakov. Od vojnega ministrstva izdane odredbe glede dopustov ob času žetve veljajo v splošnem tudi za domobrance. Kot doba žetvenih dopustov se je določil za domobranske pešpolke št. 3, 4, 26 in 27 čas od 18. julija do 7. avgusta, za domobranski pešpolk št. 5 pa čas od 28. junija do 18. julija t. l. Pojasnila dajejo vojaški uradi okrajnih glavarstev.

* Opozorjamo vse bralce in bralke „Slovenskega Gospodarja“ na oklic „1000 Slovencev in Slovenk na dan“. Res, da vsak naš somišljenik in vsaka naša somišljenica ne more darovati za obmejne Slovence 20 K, pač pa vsak z agitacijo lahko pomaga pri tej slovenski samopomoči. Kdor ne more sam darovati 20 K, pa naj toliko časa nabira med svojimi sosaščani, da zbere 20 K in naj potem pošlje ta dar kot „Dar vaščanov v ... (ime vasi ali društva) nabral ... (nabiralčovo ime in natančen naslov). Naj bi ne bilo zavedne slovenske vasi, ki bi ne bila med darovalci. Vsi na delo!

* Za romarski vlak k Mariji Pomagaj vlada veliko zanimanje povsod. Iz mnogih župnij se posebno v velikem številu udeležijo romanja družbeniki in družbenice Marijinih družb s svetinjami na prsih in z družbenimi zastavami. Posebno se veselo, da bo mogoče letos obiskati zopet rajsko lepo bleško jezero in blejsko Mater božjo. Naša organizirana mladina se veseli tega romanja, pa tudi naši možje, naše žene. Vsi skupaj bomo na Brezju zahvalili Boga in Marijo za letošnje krasne zmage in jima obljubili trajno zvestobo.

Za obmejne Slovence omisije na Pilštanju 6 K. S. K. S. Z. K. Zvezi je pristopilo bralno društvo na Gomilskem. — Naročilo se je večje število mladinskih knjig za ljudsko in osrednjo knjižnico. — Storiijo se vsi potrebni koraki, da se izvrši revizija v društvi. Revizijo bodo izvršili dekanijski po odbori. — Društva se opozore, da začnejo misliti na ljudsko štetje, ki bo prihodnje leto, in da vse šole, da bo isto za Slovence dobro izpadlo. — Za zgradbo Društvenega doma v Šmartnem pri Velenju se z ozirom na njegovo veliko socialno in narodno važnost dovolj 400 K v dveh obrokih.

„Kres“ v Gradcu. Ker se je slov. društvo „Domovina“ poliberalilo, zato so si Slovenci v Gradcu ustanovili novo društvo pod imenom „Kres“. Dan ustanovitve 27. junij, ostane trajno zapisan v zgodovini organizacije katoliških graških Slovencev. „Kres“ bo goren nad trhljim ogrođjem „Domovine“. Po prečitjanju pravil je takoj pristopilo 35 udov, ki so si izmed sebe izvolili odbor. Osnovala se bo tudi „čebelica“, ki bo ude navajala k varče-

vanju. Knjižnico bo društvu preskrbela „Slov. dijaška zveza“. Društvo je pristopilo k slov. kršč. socialni zvezi v Mariboru. Novo društvo, slovanski otok v potujenem morju, naj vzdržuje in obvaruje slovanske brate pred sovražnim navalom tučca!

Železniške vesti. V višji plačilni razred pridejo: Pri prometnem ravnateljstvu: Karol Hren, nadrevident, Jožef Heidenreich, revident, Jožef Opelka, adjunkt, Oskar Longera, adjunkt, Peter Poc, adjunkt, Franc Kervina, adjunkt, Jurij Steiner, vsi v Mariboru glavni kolodvor, Ivan Valent, asistent, Karol Frischenschlager, Maribor, koroški kolodvor. Asistentom so imenovani: Gašpar Dolenc, postajni ekspedijent, Maribor, koroški kolodvor. V višji plačilni razred pridejo: Benjamin Sperber, adjunkt, Viljem Lahn, adjunkt, Hugon Willmann, adjunkt, Oton Holzgruber, adjunkt, vsi na Pragarskem. Za adjunkta je imenovan Franc Wuchte, asistent na Pragarskem. V višji plačilni razred pridejo: Jožef Balder, asistent, Artur Ricci, asistent, Franc Schroll, asistent, vsi v Mariboru, Franc Sketh in Franc Stiks, adjunkta v Ptuj. Za asistenta je imenovan Andrej Haleda, postajni ekspedijent v Ptuj. Stalno so nastavljeni: Fortunat Kink, začasni asistent, Rače-Fram, Ivan Kuster, prov. asistent, St. Jur. V višji plačilni razred pridejo: Viktor Adamič, adjunkt in Karol Indra, asistent v Slov. Bistrici, Valentin Brence, asistent v Poljčanah, Edvard Mares, asistent v Ponikvi, Teodor Pugel, adjunkt, Jurij Labek, asistent, Franc Porcer, asistent, vsi v Celju, Jožef Jirčič, revident v Trbovljah, Franc Isda, adjunkt, Jožef Mohorko, adjunkt, Ivan Skorjanc, adjunkt, Žiga Krajevik, adjunkt, vsi v Zidanem mostu. Jožef Grile, asistent v Laškem, Alojz Agrež, adjunkt, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Ernst Kyzlink, asistent, Vuhred—Marnberg, Franc Haring, adjunkt, Vuzenica. Za asistenta sta imenovana Ivan Malgaj, postajni ekspedijent v Grobelnem in Janez Tischner, postajni ekspedijent v Celju. Za revidenta je imenovan Rudolf Potere, adjunkt v Ormožu. Pri strojnem ravnateljstvu. V višji plačilni razred pridejo: Ivan Rošker, nadrevident, ing. Robert Engel, strojni komisar, Karol Tremani, adjunkt, Jožef Bühl, adjunkt, ing. Maks Kupec, adjunkt, Leon Himmel, asistent, vsi v Mariboru, Adolf Berger, strojni nadkomisar v Ptuj. Za revidenta je imenovan Franc Soukup, adjunkt v Mariboru. Pri stavbnem ravnateljstvu. V višji plačilni razred pridejo: Avgust Büllenmeyer, stavbni nadkomisar, Viktor Brabeneč, stavbni adjunkt, Maribor, koroška prog, Franc Murr, stavbni komisar, Maribor, južna prog, Jožef Tröster, stavbni adjunkt in Viktor Nadler, stavbni adjunkt v Celju. Za pisarniškega adjunkta je imenovan Ferdinand Štibenek, pisarniški asistent v Celju.

Slovinci! Zavedajte se svoje narodne dolžnosti. Kupujte narodni kolek „Obmejnim bratom v pomoč“. Priskočite svojim bratom na meji na pomoč s tem, da kupujete v velikem številu narodni kolek. Naj ne bo osebe in tudi ne občinskega in drugega urada, ki bi ne prilepil na pisma in razglednice narodnega koleka. Tako delajo naši zavedni bratje Čehi ob Labi in Moldavi. Posnemajmo jih tudi mi v tem.

Razsvetljenje stopnic. Najvišje sodišče je ravnokar odločilo, da so hišni posestniki dolžni ne le v večernih, temveč tudi v zgodnjih jutranjih urah, ako je še temno, stopnice razsvetliti. V utemeljiti se povdarja, da je to, ako se opusti razsvetljenje rano zjutraj, če tudi ni predpisano ali v navadi, kaznivo dejanje, ker je samo ob sebi umevno, da mora hišni posestnik strankam dati priložnost, dokler je vhod in izhod prost, da lahko neovirano gredo v stanovanje ali na prosto. Kakor hitro so hišna vrata odprta in je vhod in izhod prost, je dolžen hišni posestnik dati stopnice razsvetliti.

Razstava izvršnih brezalkoholnih pijač in pa sadnih sokov je priredila v nedeljo dne 4. julija I. kranjska tovarna sodavice v hotelu Union v Ljubljani povodno abstinenčnega zborovanja. Razstava je bila zelo zanimiva, zlasti tudi za gostilničarje in kavarnarje, ker so se na njej nahajale take pijače, ki se pri nas še niso upeljale.

Boj slabim knjigam! V svetovnem pristaniškem mestu Hamburgu so se vse politične stranke zjedini v tem, da bojkotirajo vse one knjigarne, ki prodajajo slabo čtivo. Mi ta korak prav z veseljem pozdravljamo. Boj slabim knjigam, časopisju in sploh čtivu! To naj bi bil bojni klic vseh poštenih in značajnih ljudi. Ako se pomisli, koliko gorja, koliko nesreče, koliko razuzdanosti in nespodobnosti pride ravno po slabem čtivu med ljudstvo, potem bi moral vsakdo, kdor ima le količkaj razuma, delati na to, da se uniči ta trup.

* Notarji nameravajo zvišati svoj tarif.

* **Osrednje čebelarstvo za Bosno in Hercegovino** je izdalo svoje letno poročilo, iz katerega so razvidni veliki napredki v razvoju čebelarstva v Bosni in Hercegovini. Društvo, ki ima svoj sedež v Sarajevu, šteje sedaj dvaintrideset podružnic z 2480 člani. Delovanje društva obsega v glavnem sledeče: Izdajanje društvenega glasila „Bosansko-hercegovski težak“, ki razven iz čebelarstva prinaša pouk iz vseh panog poljedelstva, in sme se o njem reči, da je eden najboljših listov te vrste na slovanskem jugu. Odpošiljanje čebelarstvih popotnih učiteljev in obdržavanje čebelarstvih predavanj in demonstracij, podeljevanje nagrad za posebne zasluge na polju čebelarstva ima e. in kr. orožniško korno poveljstvo, ki je uvedlo na orožniških postajah po Bosni in Hercegovini vzorne čebelnjake. — Kakor se vidi, je čebeloreja v Bosni zelo razvita; resnica je, da se iz Bosne izvaja mnogo medu in da si prebivalstvo služi s tem lepe denarje.

* **Potrdila na pobotnicah penzionistov.** Glasom naredbe finančnega ministrstva z dne 5. junija 1909, izdane sporazumno z ministrstvi za notranje zadeve, za nauk in bogodastje in za javna dela in z najvišjim računskim dvorom ter objavljene v državnem zakoniku od 12. junija 1909, pod št. 85, zadevajoče predpise, ki naj zabranijo nepriстойna izplačila pokojnin, odpadejo od 1. julija 1909. dalje posebna potrdila voditeljev matrik o življenju, bivališču,

vdovstvu, ter o nepreskrbljenosti onih strank, ki uživajo vzgojevalnine, sirotnine ali miloščine. Izplačujejo se pa vzgojevalnine in sirotnine samo pod pogojem, da dotična stranka (pri vzgojevalnicah: mati, varuh ali skrbnik, pri sirotinah: varuh ali skrbnik, pri sirotah pa, ki so bile spoznane za polnoletne, one same) poda na pobotnici sledečo izjavo: a) pri vzgojevalnicah: da otroci žive, da so nepreskrbljeni in da se nahajajo v njeni oskrbi, b) pri sirotinah: da sirote žive in da so nepreskrbljene. Pogoj pod točko a) je glede oskrbe izpolnjen, da le stranka, ki ima pravico do dviganja, skrbi za prehranitev otrok; da bi živel v neposredni njeni oskrbi, ni potrebno. Prav tako mora ona stranka, ki uživa miloščino pod pogojem, da je nepreskrbljena, podati na pobotnici izjavo, da nepreskrbljenost še vedno obstoja. Pri miloščinah, dovoljenih za študije ali izučitev, morajo biti pobotnice od v to poklicanih činiteljev koncem vsakega učnega tečaja (polletja itd.) potrjene glede obiska in zadovoljujočega učnega uspeha. Pri strankah, ki se nahajajo v državnih izgojevališčih, izobraževališčih ali preskrbovališčih, potrdi nepreskrbljenost oziroma spodobno vedenje in učni uspeh predstojništvo zavoda.

* **Kaj pravi „Primorski List“ o liberalno-nemški zvezi?** Zveza kranjskih liberalcev z Nemci, katero so sklenili na sramoto celemu slovanskemu narodu, boli naše liberalce. A boli jih ne zaradi tega, ker je zveza med slovanskimi naprednjaki in nemškutarji v resnici obstojala, ampak boli jih, ker je prišla na svetlo. Kakor bomba je učinkovala ta na svetlo spravljena sramotna pogodba, vsled katere se je prodajalo slovenstvo Ljubljane par nemškemu baronom. Sramota za celi slovanski narod, da se dobi stranka, ki na efijaltni način izdaja interese svojega naroda za skledo leče, za ugonabljanje svojega lastnega brata, političnega nasprotnika. In dobe se celo take slovenske izdajice, ki tako pogodbo odobrujejo! In kdo so ti? Slovenski liberalci s „Sočo“ na čelu! Slovensko ljudstvo, pogledj efijalte v lastnem narodu!

* **Sadovi „svobodne šole“.** V francoskih šolah so samoumori dijakov že kar na dnevnom redu. V mestu Chelles se je usmrtil en gimnazijec, v Bourgu se je en gimnazijec obesil, istotako se je usmrtil v Bauvertu petnajstletni gimnazijec. V Lionu si je 16-letni dijak končal svoje mlado življenje v vodi, v Menlu se je pa obesil celo 13-letni gimnazijec. Mesto verstva se poučuje na francoskih šolah neka „morala“. Kakšna morala pa je to? Tudi če jo kdo prav pazljivo prelista, ne bo našel v nji niti besedice, ki bi obsodila samoumori. V tej morali je poglavje, ki obravnava dolžnosti, ki jih ima otrok do samega sebe. Kot prva dolžnost otrokova je navedena tu, da se mora otrok vsak dan umiti, da ne oboli! V nekem drugem se bere nasvet, da se je izogibati nezdravim pijačam. Vendar so imeli še pred kratkim na liceju v Clermontu učitelja take morale, ki se ni obotavljal v pričo svojih dijakov obiskovati najgusnejše mestne gostilne in tako dijakom kazati, kako se je treba „ogibati“ takih nevarnih pijač. Po razredih učijo po eno uro na teden to moralo. V pariških šolah pa porabijo to uro za to, da berejo ta čas liberalni list „Matin“.

* **Liberalno gospodarsko delo.** Za časa deželno-zborskih volitev so liberalci kaj radi povdarjali svojo gospodarsko stran, debelo so tiskali v „N. Listu“, koliko gospodarskih spisov je kateri izmed liberalnih kandidatov že prestavil, niso pa povedali, koliko so imeli od tega dobička. Mi pa tudi vemo, da ve knjige prestavljati vsak študent in da je lahko po takem pisatelju gospodarskih knjig tudi kak škric, ki še pluga ne pozna. Iz vsega njihovega delovanja se sveti dovolj jasno dobičkolovstvo in strankarstvo in da ti gospodje niti pojma nimajo o gospodarskem delu. Zabeležiti imamo zopet lep dokaz, kak smisel imajo liberalci za skupno gospodarsko delo. V pondeljek se je vršil v Ljubljani občni zbor Kranjske kmetijske družbe v kljub mnogemu delu je prihitelo veliko število kmetov k občnem zboru. In to je smrdelo liberalcem. Vedeli so, da pri tem ne bo mogoče uganjati njihove gospodarske (?) politike, ker jih kmetje že dovolj poznajo in so sklenili občni zbor kmetijske družbe — razbiti. — Med poročilom raznih odborov so začeli kričati, razbijati, razsajati, kot bi bili obsedeni. Posebno so se skazali dr. Žerjav, dr. Oražen, trgovec Predovič, kavarnar Krapež, trgovec Perdan, dr. Pirc, dr. Triller, bogataš Knez in podobni značaji, niti enega kmeta. Nabrali so skupaj nekje nekaj ljudi, ki so delali nemir in peli razne pesmi, samo, da so motili zborovanje. Naših je bila seveda velika množina in so s pomilovanjem zrlji na obsedeno pijano liberalno tolpo. Ko so pa videli, da je vsled tega izključen kak pameten razvoj občnega zbora in je vladni zastopnik zborovanje sklenil, so zapustili zborovališče, pomilovalno se oziraje na gospodarske politike, Žerjava, Trillerja in druge. V tem se zreali dovolj jasno gospodarsko delo liberalcev. Mesto da bi kaj pametnega storili, gredo in delajo zrago. Kmetje so bili zelo ogorčeni in kaj bi ne. Toliko dela, da je res velika žrtev za istega, ki se udeleži, pa še takrat pridejo liberalni razbijalci in celo stvar preprečijo, kmetu s tem dajejo tako-rekoč zausnice, po deželi se pa bahajo z gospodarskim delom. Če to ni politično lopovstvo, potem pa res več ne vemo, kaj je lopovstvo. Ali so naši štajerski liberalci drugačni? Nič, celo nič! Ravno toliko smisla imajo za gospodarsko delo, kot kranjski in se že kažejo tudi uspehi, kakor n. pr. pri vinski zadrugi in drugod. Liberalizem je pri nas popolnoma nemogoč, in moramo gledati, da ga kmalu popolnoma iztrebimo, še le takrat bomo lahko uspešno delali tudi na gospodarskem polju, ker nas ne bo imel kdo ovirati.

* **Protialkoholno zborovanje** v Ljubljani se je vkljub zasmehovanju in blatenju liberalnega časopisja (posebno so se odlikovali celjski liberalni listi) izbornu obneslo. Udeležilo se ga je toliko ljudi, da so morali odpreti veliko dvorano hotela „Uniona“, ki je bila do zadnjega kotiča polna. Navzoči so bili državni poslanci dr. Krek (ki je bil predsednik zborovanja), Šuklje, deželni poslanci dr. Lampe, Jarc, Mandelj in dr. Zajc. Zborovanje se je vršilo do- in

popoldne v vedno polni dvorani, kar gotovo dovolj jasno priča o zanimanju občinstva za to velevažno, pereče vprašanje sedanjega časa. Po zborovanju se je vršila brezalkoholna veselica, ki se je pri prijetni, neprisiljeni in trezni zabavi vršila dolgo v noč. Bil je ta shod velevažen za naše socialno gibanje, začetek novega, silnejšega odpora proti narodni rani — alkoholizmu. Bog daj vsem sklepom in načrtom mnogo uspehov!

* **X. izkaz na „Šentiljski dom“.** Od 14. junija do 4. julija. Zbrani duhovniki na dekanjski konferenci v Kozjem 10 K; Vodstvo „Alojzijevega“ v Ljubljani 14 K; gojenci istega 8 K; višješolci I. d. z. gimnazije 3 K; prof. Maselj, Novomesto 2 K; adj. Zdošek, Novomesto 1 K, učitelj Lapanje, Novomesto 1 K; Franc Zacherl, učitelj, Ljutomer, zbirko 14 K, kot odgovor na Südmarko 6. jun.; Avg. Jager, mestni kaplan, Ptuj 20 K; Valentin Pirc, vikar, Obloke, Goriško 4 K; F. Kosar, c. kr. poštar Juršinci 1 K; Ceno Dvoršak, čevlj. mojster, Cigonca 5 K, „Slovenski Zeppelin“, ki se je 21. jun. na Priho-ro spustil 3 K 50 v.; vesela družba pri g. notarju Stupica v St. Lenartu po g. učitelju Beblarju 15 K; Na godovanju č. g. mestnega župnika AL. Čizek v Slov. Gradcu zbrani duhovniki 40 K; Kristina Vrazova, kmečka hči v Cerovcu pri Svetinjah kot odgovor na napad v „N. L.“ 4 K; upravništvo „Slovenca“ v Ljubljani zbirko 188 K 04 v., F. Gomilšek nabral na godovanju č. g. Bohanec v Šmarju 22 K; Semeniščani v Mariboru po t. Bratinu 8 K 70 v., notar Stupica, St. Lenart 1 K; šaljiča pošta v Slivnici pri Celju 4 K, Iv. B. 6 K; neimenovani rodoljub nabral pri Sv. Urbanu pri Ptuj kot odgovor na Südmarkino zborovanje 6. jun. v Gradcu 20 K, od katerih so darovali: ob priliki blagoslavljanja križa g. Leber v Placarskem vrhu nabrano 3 K 50 v., ob priliki veselice in zborovanja pri Sv. Bolfanku 1 K 50, Josip Ozmeč, deželni poslanec, župnik itd. 5 K, razni darovalci 5 K, na gostiji Kuhar-Tašner nabral č. g. Karol Malajner 5 K; Jos. Weigl, župnik Sv. Križ pri Ljutomeru 2 K 80 v.; Anton Postružnik in Terezija Misja, istotam, vsak po 2 K, Janez Pfažfar, župnik, Javorje nad Škofjo Loko 10 K. Skupaj v tem izkazu 354 K 04 vin. V prejšnjih izkazih 5627 K 95 v., vsega skupaj 5981 K 99 v. — Blaga srca slovenska, tako iskreno ljubca tlačene obmejne brate: sprejmite v zahvalo naša srca! Ziveli požrtvovalni nasledniki! Spominjajte se nas ob veseljah, zborovanjih, primicijah in oporokah! — St. Ilj v Slov. gor., dne 4. julija 1909. Za staveni odbor: Fr. Thaler m. p., t. č. predsednik, Fr. Zebot, t. č. blagajnik.

1000 Slovencev in Slovek na dan!

Slovinci, Slovenke!

St. Ilj v Slovenskih goricah je v silni potrebi. Ako se letos ne posreči postaviti ondi obrambnega „Društvenega doma“, je ta lepa točka slovenske zemlje izročena tujcem na milost in nemilost. Pred letom so bili v St. Ilju le trije do štirje protestantje, sedaj jih je čez 170! „Südmarka“ meče vedno več denarja na ta skrajni del slovenske posesti, hoteč nam jo popolnoma ugrabiti, da potem prodira dalje in dalje. Slovinci v St. Ilju pa nimajo nič, razun poštenih svojih žuljavih rok, svojih slovenskih src in upanje, da jih bratje v najsrajnejši sili ne zapuste.

V raznih beležkah je bilo v naših časopisih že opisovano vzorno urejeno narodno delo Nemcev. Med Slovinci pa je na nemške naskoke še vse premalo odpora. Najnujnejše pomoči potrebni so sedaj Slovinci v St. Ilju. Ko to točko ubranimo, gremo naprej. Ako se hočejo Slovinci v St. Ilju ohraniti, potrebujejo za svojo bodočo narodno trdnjavo nujno še najmanj 20.000 kron.

Reven narod smo in ne moremo se uspešno meriti z načrti, kakor so Roseggerjevi, a vendar — na Roseggerjev predrzni oklic bodi slovenska trdnjava v St. Ilju vsaj malenkosten odgovor. Kako bahato Nemci oznanjujejo uspehe Roseggerjevega oklica, naj tisoč Nemcev da po dva tisoč kron v nemške narodne namene. Ali ne more stopiti na plan vsaj 1000 Slovencev in Slovek, ki dajo po 20 K na korist obmejnim Slovincem, na korist najbolj ogrožene točke na slovenski meji St. Ilja?

Nemci nas izzivajo na dejanske odgovore in zato pravimo: Sramota za vsakega premožnejšega našega somišljenika bi bila, ako bi ne pristopil k tej nujni obrambni akciji z 20 kronami. S solzami hvalečnosti bodo obmejni Slovinci spremljali te plemenite darove. Pozivamo vse Slovence, vse Slovenke, vse naše denarne zavode in občinske zastope, naj se takoj pridružijo tej obrambni akciji. 1000 požrtvovalnih mož in žena, denarnih zavodov (nekateri denarni zavodi lahko žrtvujejo za več Slovencev skupaj), slovenskih občin na dan! Društva, nabirajte med svojimi člani, poverjeniki „Družbe sv. Mohorja“, vzemite si par ur prosto in stopite povsod po svoji župniji k premožnejšim župljanom, tako, da tudi naše župnije odgovore na sovražni napad, ki ni samo nemški, ampak tudi protestantski.

Obračamo pa se tudi do našega dijaštva z nujno prošnjo, da sedaj, ko pohiti na svoje domove, posveti svoje mladeniško čilo delo temu nabiranju. Pri vsaki prireditvi poskrbite, da odpro udeleženci roke za trpeče brate! Tudi pri vsaki novi maši naj se letos nabira za obmejne Slovence. Čim več se nabere, tem hitrejšo bomo šli od St. Ilja dalje na pomoč drugim naskakovanim krajem.

Sprejemati denar za ta sklad obmejnih Slovencev se je izjavilo pripravljenim upravništvu „Slovenca“ v Ljubljani, kamor naj se pošiljajo vsi darovi. Tudi mali darovi bodo z največjo hvalečnostjo sprejeti. Upravništvo „Slovenca“ bode vodilo o darovih posebno knjigo ter jih bo z veseljem izročilo obmejnim Slovincem.

1000 Slovencev in Slovek na dan z geslom:

Na mejo pomoč nesimo,
Naš narod pogube otmimo!

Mariborski okraj.

m Blagoslovljenje kapelice in križevoga pota v novem učiteljsku č. šolskih sester v Mariboru. Dne 6. julija 1909 dopoldne so blagoslovili prevziveni gospod knezoškof ob obilni asistenci v krasno sezidanim učiteljsku č. šolskih sester lično kapelico v čast naši ljubi Gospej presv. Srca Jezusovega. Obenem so blagoslovili križev pot za imenovano kapelico, potem tri križe, podobne presvetege Srca Jezusovega, sv. Jožefa, sv. Frančiška Asiškega in sv. Antona Paduanskega in sliko sv. Alojzija. Navzoči so bili nekateri povabljeni gostje, č. šolske sestre in veliko število belooblečenih učenk, ki so nosile podobice križevoga pota.

Po izvršeni blagoslovitvi so služili Njih Ekscelsenca v novi kapelici prvo sv. mašo. Po njej je sledil prekrasen, globoko v srca segajoč govor, v katerem so premil. nadpastir razkazovali pričujočim pet božjih hiš, od Boga odločenih za molitev: domačo hišo, krščansko učilnico, božjo naravo, srce človeško in cerkev. Nepozabljiva slovesnost je trajala od 7. do 10. ure predpoldne in se je končala z zahvalno pesmijo in z blagoslovom z Najsvetejšim.

† **Franc Brelih.** Dne 1. julija je na svojem posestvu v Slivnici naglo umrl vlč. g. Franc Brelih, vpokojeni profesor veronauka na mariborski realki, kjer je služboval 36 let. V pondeljek je bil še v šoli — poučeval je namreč še kot upokojen profesor slovenščino na zavodu — v torek proti večeru mu je pričelo prihajati slabo. V sredo zjutraj ob 9. uri pa je že bil mrtev. Zadelja ga je kap.

Samoumor. V nedeljo se je ustrelil učiteljšček Sonne. Sonne si je najel sobo v hotelu „Zur alten Bierquelle“, kjer se je v postelji ležeč ustrelil v srce. Vzrok samoumora je slab uspeh v šoli. Sonne je namreč že ponavljal drugi letnik, pa je zopet padel.

m Kamnica pri Mariboru. V znamenje, da še tukaj živi slovenski narod, so goreli v nedeljo zvečer na čast sv. Cirila in Metoda lepi kresovi po lepih slovenskih hribih, najlepši in največji pa je bil, kakor že lani, na hribu slovenskega posestva „Auberg“. Mogočno so pokali topiči, da se je razlegalo po celi okolici, vmes pa smo slišali lepo ubrano slovensko petje. Naš „Freiwillige Feuerwehr“ pa si ni mogel kaj, da bi ne prišel izzivat. Le skrajni miroljubnosti naših ljudi se je imel zahvaliti, da ni dobil batin, ki jih je prišel iskat.

m Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 18. julija, po sv. maši bo naš državni in deželni poslanec Ivan Rožkar v bralni sobi v župnišču poročal o svojem delovanju v državnem zboru in o splošnem političnem položaju. Pri tej priložnosti bo imel tudi g. nadrevizor VI. Pušenjak iz Maribora podučen govor o zadrugištvu. Volilci in vsi Križevčani, pa tudi sosedje, vdeležite se tega velevažnega shoda!

m Št. Ilj v Slov. goricah. Na Petrovo je zborovala naša res vrlo delujoča „Dekliška Zveza“. S svojim delovanjem in govori so stopila naša dekleta na praktična tla. Le korajžno naprej! — V nedeljo 18. julija pa zboruje naša „Mladiška Zveza“. — Shod se vrši ob 8. uri zjutraj v bralni sobi. Pride govornik iz Maribora, zatorej fantje pridite polnoštevilno na shod.

m St. Ilj v Slov. goricah. „Slovenska Dijaška Zveza“ v Ljubljani je darovala našem Bralnemu društvu za najemnino bralne sobe 50 K. Za ta lepi dar se S. D. Z. imenom odbora bralnega društva prav iskreno zahvaljuje društveni blagajnik.

m Št. Ilj v Slov. goricah. Na naši železniški postaji se vedno bolj občutno spoznava, da je treba vsled naraščajočega prometa v našem kraju — povečati malo postajno kolibo ter jo spremeniti tudi v postajo za večji tovorni promet. Večje pošiljave moramo sedaj spravljati ali s Pesnice ali Spielfelda. Uprava Južne železnice se dela vedno gluho za to, da bi ugodila ljudski zahtevi in napravila pri nas tovarno postajo. Kaj bi bilo, ko bi naši poslanci v tej zadevi pri direkciji malo podžezali? Gotovo bi jim bil hvaležen tudi naš vrlodični in silakorajžni Langer, kajti dosti lepše bi se mu potem podajalo dvorjaniti raznim dražestnim frajlicam.

Sv. Jurij v Slov. gor. Tukaj se je minuli pondeljek poročil mladenič g. Franjo Kramberger, posojilniški tajnik pri Sv. Lenartu, z gđ. Verico Rožkarjevo, hčerko g. drž. in dež. poslanca Rožkarja. Iskrene čestitke!

m Marija Snežna na Velki. Zgodovinsko društvo za Spodnji Štajer priredi tukaj v nedeljo, dne 18. julija, po večernicah predavanje „Velka in Marija Snežna v davnih časih“; predaval bo g. prof. Gabr. Majcen.

m Trije kralji. Dne 5. t. m. so se vršile tukaj občinske volitve. Izid je bil za Slovence ugoden. Štajercijanci so dobili v vseh treh razredih le en glas. Slava zavednim volilem!

m Selnica ob Dravi. Letos so tudi naši vrlji slovenski fantje, združeni v Mladiški izobraževalni zvezi, zažgali kres na čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Vsak, kdor se je še čutil vernega Slovence, je pohitel v nedeljo zvečer na bližnji griček, kjer je plapolal ogenj v čast našima blagovestnikoma. Mogočno so grmeli topiči, po zraku pa so švigale rakete. Tamno noč je razsvetljevala velika množina lampijonov. Lepe slovenske pesmi so donele v tiho noč. Naše uboge nemškutarke pa je to hudo peklo. Sprevideli so, da so se naši mladi začeli zavedati, da jih je rodila slovenska mati. Ko so šli naši fantje z lampijoni mirno in dostojno mimo Dopplerjeve gostilne, so bili nahrujeni s klici, kakor „percant“, „klerikavci“ itd. Fantje se za te vzbruhe onemogle jeze niso brigali, ampak so šli mirno svojo pot naprej, vedoč, da taki značajnejši sploh ne morejo nikogar razžaliti. Pri tej nemškutarski družbi so bili tudi liberalci, med njimi obrtnik Ž., ki prodaja šidmarkine vžigalice. Heil!

m Hotinjavas. Požarna bramba priredi v nedeljo 11. julija ob 8. uri pop. veselico pri g. Francu Primec. Sodeluje domača godba, in iz prijaznosti pevski zbor S. K. S. Z. v Mariboru. Vljudno se vabijo cenjeni rodoljubje iz mesta in sosednjih občin, da napravijo 11. julija izlet v Hotinjavas. Postaja Orehova vas-Slivnica je oddaljena 10 minut. Dobro došli vsi!

m Slov. Bistrica. Veliko narodno veselico priredi slovensko izobraževalno društvo in Mladiška Zveza v nedeljo, 18. julija t. l. na vrtu Hotela „Astrije“. Spored: I. Slavnostni govor. (Dr. Anton Medved). II. Opomin k petju. (P. Sattner). Poje mešani zbor. III. Igra. (Igrajo mladeniči). IV. Detetu. (Hrabroslav Volarič). Poje meš. zbor. V. Igra. (Igrajo mladenke). VI. Naša zvezda. (A. Nedved). Poje mešan zbor. Vmes igra slovenjebistriška narodna godba, potem je prosta zabava in podučni govori poslancev. Zatek ob 8. uri popoldne. Vstopnina 30 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za narodne namene, vjljudno vabi Odbor.

POZOR!

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovincem“.
Kolekujte vsako pismo z obmejnimi kolkom!

Ptujski okraj.

p Birmovanje v ptujskem dekanatu se je letos vršilo od 26. junija do 2. julija. Birmanin je bilo dne 26. junija na Hajdinu 326, 27. junija v Ptuj (v mestni cerkvi) 533, dne 28. junija pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj 728, 29. junija pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. 488, 30. junija pri Sv. Marjeti niže Ptuj 445, 1. julija pri Sv. Marku niže Ptuj 426, 2. julija pri Sv. Urbanu nad Ptujem 417, v celem dekanatu skupaj 3333 birmancev. — Na dan birmo so prevzvišeni nadpastir blagoslovili na Hajdinu razen javnega križa pred cerkvijo in misijonskega križa v cerkvi 5 razpel, katera je okusno prenovil ptujski pozlatar M. Černejšek za 126 K, pri Sv. Petru in Pavlu pa altarno sliko sv. Frančiška Seraf., katero so naročili tretjeredniki v spomin na 700 letnico slovenskih obljub sv. Frančiška; naslikal jo je slikar Matej Bradaška v Kranju za 200 K, okvir za njo je popravil pozlatar Černejšek v Ptuj za 160 K. Pri Sv. Marku je bil pred svetim opravilom blagoslovljen križ z jabelkom za ondodni cerkveni stolp. Oboje je popravil in na novo pozlatil, in tudi zvonik prebarval Jožef Kramberger, kleparski mojster pri Sv. Ani na Krambergu za 420 K. — V vseh župnijah so dobri verniki trumoma pričakovali in pozdravljali svojega nadpastirja ter kleče prosili blagoslova. In od vseh strani so matere prinášale svoje otrošice, katere so mil. knez po zgledu božjega Vzveličarja posebej blagoslovljali. Kakor povsod, je bil sprejem Prevzvišenega zlasti v Ptuj veličasten, kjer so bili na glavnem trgu razen duhovščine sbrani: posestnik Ptujškega gradu, grof Herberstein, zastopniki civilnih, mestnih, vojaških in sodniških uradov. Istotam je deška godba pod vodstvom g. Smidta na večer pred prošnjo priredila podoknico, kar je na Hajdinu in pri Sv. Marku pred župniščem storil ondodni pevski, oziroma tamburaški zbor pod vodstvom domačih organistov. Slikovite so bile dolge vrste jahačev na čilih konjih, ki so spremljale voz Prevzvišenega po cestah Ptujškega polja, ob katerih so bili postavljeni številni slavoloki s prav primernimi napismi: vse je razodevalo vernost, vdanost in spoštovanje vrliga ljudstva do svete Cerkve in do nadpastirja. — Cerkevni govori mil. knezoškofa, ki so vkljub svoji utrujenosti in bolehnosti po vseh župnijah z goroco vneli glpoko do srca. Nauki n. pr. o vrednosti in dragocenosti človeške duše (na Hajdinu), o vojski zoper dušne sovražnike (v Ptuj), o poklicu (pri Sv. Petru in Pavlu), o čednosti svete device mučenice Marjete, o opominih, ki nam jih daje božji Odronešnik raz svetega križa (pri Sv. Marku), in (na zadnji štaciji, na hribu sv. Urbana), ko je bil praznik Marijinega obiskovanja, o božjem veličastvu na podlagi visoke pesni Marijine „Magnificat“ — bodo brezdvomno ostali v trajnem spominu vsem, ki so jih slišali. — Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je ondodni župnik, vlč. g. Jož. Sinko, na dan birmo (29. junija) iz rok mil. knezoškofa prejel odlok, s katerim je imenovan za kn. šk. duhovnega svetovalca. — Jutri se prične kanoniško obiskovanje in birmovanje po Videmskem dekanatu, ki bo trajalo do 16. julija.

p Pri Sv. Marjeti niže Ptuj je tamošnji okrožni zdravnik, gospod Anton Gregorec po 40-letnem zdravniškem delovanju v starosti 65 let nenadoma umrl.

p Cerevec. Odrastle hčerke Vrazove pošiljamo spet 4 K za šentiljski dom, priča je g. L. Petovar v Ivanjkovcih, ker si dopisnik „Nar. Lista“ domišlja, da smo jezne, kakor on, pa se zelo moti. V prihodnje pa ne odgovarjamo več na nobeno, še tako podlo neslanost; zato ne, ker imamo vedno dovolj drugega boljšega posla, kakor dopisnik, ki sploh nobenega nima. Stanko Vraz bi se pa res obrnil v grobu in če bi mu mogoče bilo, bi tudi gledat prišel, kdo mu vedno po „Nar. Listu“ kali večni mir!

p Šikole. Pri nas smo kaj veseli, še kvaterno nedeljo gode, pleše in nori, kogar še ni pamet srečala. Policijske ure ni, čemu neki, saj nimamo policajja. Plesne licence tudi ni treba, pristojbine pa še manj, ker je bogata občina. Svet se vrti, mi pa tudi, ker oko postave pazi le na črke, če niso krivo postavljene, oseb se pa ne vidi, ker niso fotografirane v postavi. Vsako noč jih luna trka, tudi slišimo plesne skoke tam na tisti cesti, ki se jej prvi mačji rep, ker ni dodelana do železnice, marveč presekana radi tiste mlake, ki daje tinto za nemške rekurze. Tam rudečkarji skačejo cele noči vsled veselja, ker je njihov prijatelj, gostilničar Pepi Korošec, enoglasno bil izvoljen v deželni zbor. Če bo res odšel v Gradec, potem bo že mir in potem še popravimo in ozdravimo z nekaterimi vozovi kamenja tisti klanec na koncu mačjega repa, da ne bo treba vedno zavirati s cokljo.

p Iz Zavrča. (Odgovor „Narod. Listu“ št. 28.) Ni moja navada pisati po časnikih ali se pa celo pred kakimi „elegantnimi“ gospodi zagovarjati. Vendar resnici na ljubo, ti moram, dragi mi dopisnik v „Nar. Listu“, nekaj prav na kratko povedati. Imenuješ našega g. kaplana duševnega revčeka, seveda tako prebrisani niso kot ti. Zato pa si dobil „najvišjo službo“ v Halozah. Ti si pač še več prejel ko pet talentov. Pišeš, da so prišli sem ubog in suh. Resnica je, da nimajo vedno tako mokrega grla kot ti, pa saj ga tudi ti ne bi imel, ko bi ne imel tako namazanega jezika. Mene pa imenuješ „pedenj“ človeka, kakor da bi ti bil po zunanji postavi kaj večji od mene. Vprašam te, če si res tako velik in močan, kodaj si mi pa zaslužil le en košček kruha, da bi se bil z njim preživel. Tvoja poštenost

in olikanost, kakor kaže tvoje obnašanje, še niti enega pednja ne meri. Tudi onega pusti pri miru, ki si mora po hosti drva nabirati, da si fižol skuha. To si že enkrat pisal. Zakaj vedno eno in isto ponavljaš, kakor kaka stara klepetulja. To ni moško. Morebiti bi še tudi ti rad enkrat drva iskal in fižol. Pusti uboge ljudi na miru, ker vsak ne more biti tako bogat kot ti, posebno na „pameti“ ne. Zakaj praviš vedno, da si pravi narodnjak in trd Slovenec, pri tem pa sovražiš duhovnike in vse, ki so količkaj z njimi v dotiki. Ali je kateri narod brez vere? In kdo drugi bi naj učil vero če ne duhovniki? Morebiti Ti dopisnik. — Toliko za sedaj, če hočeš, pa še drugokrat več.

Pedenj človek.

p Rogaska Slatina. Na dan sv. Cirila in Metoda so bile takaj občinske volitve. Zmagali so seve Nemci in sicer taki, ki molijo Bismarka, „Štajerca“ itd. itd. Najspretnjša moža v občini, direktor dr. Mulli in Ogrizek-Ažgan sta propadla, pač je izvoljen žnidar Vidgaj, bivši socialdemokrat. Sicer pa vsi izvoljeni znajo slovenski in nobeden resno ne more trditi, da je sin nemških starišev. Heil! — Gostov je dozdaj manj, ko druga leta. Vzrok: deževno vreme in splošna, skoro neznozna draginja. — Vse križevske občine in Kostivnica so na državni zbor poslale peticijo, naj se obdači pivo, nikoli pa ne vino. Tu še imajo ljudje veliko vina na prodajo. Vinogradi kažejo letos krasno, vendar bati se je plesnivca in toče. Bog nas obvaruj!

p Ložno pri Rogatcu. Že tretjič je gorel letos na krasnem našem gričku kres v čast slovanskima apostoloma, sv. Cirilu in Metodu, in so se glasili topiči, da jih je bilo kaj veselo slišati v divni tihni noči. Krog tihega plamena se nas je zbralo vse polno gledalcev, starih in mladih, ki smo gledali daleko po slovenskem svetu in šteli kresove, ter si zapeli več milih slovenskih pesmic. Sveto smo si obljubili, da bo gorel kres na loženskem hribčku vsako leto, dokler bodo bila naša slovenska srca. Ogrelimo smo se znova za sveto slovensko stvar — in tega ognja naše navdušenosti ne bo pogasil noben vihar. Za nami starci že stojijo krepki naši mladeniči, čili, zali slovenski fantje, na katere smo lahko ponosni. Končno še izrekamo srčno hvalo vsem, ki so k temu prelepemu nepozabljivemu večeru kaj pripomogli, zlasti vrlimu kmetu Jožefu Stresu in Širecu, ki sta nam kres priredila, in vrlim domačim pevcom in g. župniku za prelepe besede, ki smo jih slišali v proslavo slovenskih apostolov.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Č. o. Krizolog Špur iz frančiškanskega reda bo dne 8. avgusta pel novo sv. mašo.

l Ljutomer. V pred zadnji številki „Slov. Gosp.“ smo brali, da se pri nas še žalibog nahaja veliko nemških napisov in to na trgovinah in hišah, katerih lastniki žive od izključno slovenskega denarja. K temu še danes samo pripominjam, da je še celo nekaj Slovencev, ki imajo zraven slovenskega nemški napis. Zakaj to? Kolikrat pa Vam je že ta napis koga privabil k Vam! Nemea gotovo ne, ker tistih pet Nemcev ne bo mnogo storilo, vsi drugi pa so itak renegati. Zato skrbite, da bo dobil slovenski Ljutomer drugo lice. Gotovo bo le Vam na korist.

l Ljutomer. Piše neka napredna butica v „Nar. Dnevniku“, da so Nemci v Ljutomerski okolici kresove kurili in heilali, ter spravi s tem v zvezo tudi g. Škamleca in to iz zgolj hudobije, ker ljudstvo g. Škamleca rado ima ter ga spoštuje, ker je v resnici delaven mož, ki za ljudstvo nekaj stori, med tem ko naših naprednjakov nikdo ne mara. Resnici na ljubo bodi povedano, da Nemci niso kurili kresa v okolici, ampak v Ljutomeru, kjer imajo naši naprednjaki svoja gnezda, in ako bi si oni iz istih upali, bi lahko taistega pogasili.

l Kralovci. Naši mali posestniki z razdelitvijo podpor niso zadovoljni. Za bogatejše posestnike se je skrbelo prav po očetovsko, za nas pa se niso desti zmenili. C. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru je odredilo, da se onim malim posestnikom gornje radgonskega okraja, ki trpijo vsled lanske suše pomanjkanje, deli denarna podpora. Vsi župani so prišli s svojimi malimi posestniki, le pri nas so prišli na vrsto naši bogatini. Ti so torej dobili onih 10 kron, ki so bile namenjene le za pomanjkanje trpeče male posestnike. Ni li to škandal, da se ravno revnim, malim posestnikom odtegne podpora, le da jo dobijo oni, ki imajo že itak dovolj? Takega ravnanja pač ne moremo odobravati. V drugih občinah ni nihče dobil denarne podpore, kdor je dobil podporo v senu ali slami. Pri nas je bilo to seveda drugače. Denarno podporo so dobili vsled županove odredbe le tisti, ki so dobili podporo v senu ali slami. Radovedni smo, kedaj smo se mali posestniki gospodu županu tako zamerili, da nas tako dosledno prezira.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo naznanja, da se veselica z narodno igro „Deseti brat“ zaradi nepričakovanih ovir prestavi na dan 18. t. m. Natančnejši spored še pride. Odbor.

Slovenjgraški okraj.

Umrl je č. g. Franc Mandeliček, bivši kaplan v Ribnici na Pohorju. Ranjki je bil rojen 9. aprila 1865 v Skočevcah na Češkem, duhovnik je postal 25. julija 1890. ter je služboval kot pomožni duhovnik in kaplan v Pilštanju, Sv. Petru pod Sv. gorami, Podsredi, na Sladki gori, na Remšniku (tudi kot provizor), v Negovi, kjer je bil tudi provizor, pri Sv. Juriju na Ščavnici, na Svetinjah in v Ribnici. Letošnjo spomlad je šel vsled bolezni v začasni pokoj. Umrl je v soboto in bil pokopan pondeljek ob 10. uri zjutraj. N. v m. p.!

s Št. Ilj pod Turjakom. Lepa hvala gospodu dopisniku iz Mislinje, da nas je v Slov. Gospodarju opozoril

na dotičnega privandranega štacunarja Martin Salekarja. Imenovani človek je že gotovo izstopil iz katoliške cerkve, ker ga ni videti nikoli pri cerkvi. V svoji heil trgovini pa ima celo zalogo brezverskih časnikov, kakor „Rdeči Prapor“, „Delavski List“ in „Naprej“. Te časnike posojuje okoli nevednim delavcem, da potem berejo takšen strup. Pred deželnozborskimi volitvami je pridno agitiral za socialno-demokratsko in Narodno stranko. Ali sedaj je podlegel in vsi njegovi bratci. Kat. Slovenci, mi vemo, kaj je naša dolžnost.

s Šmartno ob Paki. Pod tem naslovom poročal je tudi „Narodni List“ v 29. št. o zlatomašništvu našega priljubljenega župnika g. Jos. Kolariča. To je sicer vse hvale vredno, vendar dopisnik omenjenega članka na tako podoben način zavija resnico in napada med drugim sedaj zopet izvoljenega župana g. Pirtovšeka, da moramo tem potom odgovoriti. V prvi vrsti povzdiguje dopisnik požarno brambo, kot da bi ona vse priredila, a v resnici ni drugzega žrtvala kakor par stopinj pred župnišče. V deveta nebesa silil potem tudi nemškega barona, kateremu sicer vsa čast, o katerem pa vendar dvomimo, da bi se sicer trudil, če bi s tem ne napeljal vode na svoj mlin in ne skrbel za svojo malho. Kaj ne, da se poznamo, g. pl. Heinrich! Stem je hotel g. baron pač nekoliko pokriti svoj poraz, katerega je doživel s svojimi liberalnimi pristaši pri zadnjih občinskih volitvah. A mi se ne damo zmotiti. Svetujemo pa g. baronu, da naj le ostane pri požarni brambi in njenih liberalnih kričalcih, a zavedne katoliške kmete naj pusti pri miru, ker ne bo nikdar ničesar dosegel. To si naj zapomni, g. pl. Durchfallskandidat! Potem napada dopisnik g. župana, češ, da se je takoj vtaknil s svojim govorom vmes in mu „smešno“ govoranco milostno odpušča. Govor, o katerem sicer ve cela župnija, da je ravno ta govor in pozneje še govor g. organista, kateri je kot predsednik domačega pevskega društva g. jubilantu častital, bil poln kratkih jedrnatih besedi in kateri je privabil blagemu starčku solze v oči. Vprašamo dopisnika ali ni lepo ravno od župana, da najprvo častita in se zahvali v imenu občine za zasluge, katere si je pridobil g. jubilant v dolgih letih svojega delovanja v blagor občine, kot občinski odbornik. Iz celega dopisa se pač vidi le velika jeza liberalcev, ker jim ni bilo dano gledati, da bi bil prvi, njim tako dragi nemški baron. Pa tolažijo naj se s tem, da se je isti še itak pozneje dosti urezal s svojim nemškim govorom. Po nekaterih avodnih frazah, začel je govoriti o neki „nestrankarski“ požarni brambi, kateri naj bi blagovolil biti g. jubilant naklonjen. G. baron bi sicer prav lahko vedel, da je bil g. župnik vedno vsem enako naklonjen in bi prav lahko o tem molčal. „Neodvisnemu“ možu, kakor se je dopisnik podpisal, pa svetujemo, da naj bo rajše bolj skrben in marljiv v svoji službi, kakor da napada za občino zasluzne može. Sicer bi pa zaslužil on in g. Heinrich še več gorkih, ker ponašati se z godbo, katere je bila najeta od občinskega odbora, je res predrzno.

s Šmartno ob Paki. Radostni nad sijajnim svojim propadom pri zadnjih občinskih volitvah, priredili so tukajšnji liberalci v zvezi z „nestrankarsko“ požarno brambo veselico pri bivšem županu Goričniku. Udeležili so se je seveda le nekateri osebni prijatelji bivšega župana in pa udje požarne brambe. Tako je zopet pokazalo tukajšnje ljudstvo, da ne mara liberalcev več, da je liberalcev in njihovega gospodarstva sito že do grla. To je bil drugi odgovor bivšemu županu Goričniku k prvemu, s katerim so kmetje združeni pri Kmečki zvezi dali svoj odgovor s tem, da ga niti v odbor niso več marali. Upamo, da se bo do sedaj spametovali tudi drugi liberalci, ker s tem, da so sfrčali vsi liberalni gentlemani iz občinskega odbora, je vendar dosti jasno, da drugi občani želijo in pričakujejo, da bodo imeli vnaprej mir pred njimi. Sedaj pa še nekaj v odgovor „neodvisnemu možu“, ki se je zopet oglasil v zadnjem „Narodnem listu“. Dasi sicer ni vredno in je pod vsako čast odgovarjati na dopise Narodnega lista, vendar se moramo v velikem začudenju, da je enkrat vsaj nekoliko pripoznal dopisnik resnico slabega liberalnega gospodarstva, njemu zahvaliti, da je on sam že naprej pisal, kar bi sicer mi bili pozneje primorani. „Neodvisni mož“ pač nehoti priznava slabo gospodarstvo bivših zadnjih liberalnih županov Janeza Klandčnik, p. d. Jereca in sedaj propadlega Goričnika. In niti to mu še ni dosti. Naravnost prizna, da se je popreje pod „klerikalnim“ gospodarstvom boljše gospodarilo in upa, da pridejo sedaj zopet isti srečni časi nazaj. Seveda pri tem ni pomislil, da se zavožoni voz le s težavo spravi na trdna tla, kjer se lahko vozi. Le še par takšnih dopisov v Narodnem listu, pa bodo morali tudi najbolj zagrizeni liberalci sprevideči, da je vendar še najboljši biti zaveden katoliški kmet pod okriljem Kmečke zveze. In ne, kakor g. Goričnik: Rajši socialni demokrat, kakor „klerikalec“! Kaj, g. bivši župane Goričnik!?

Celjski okraj.

Železnica Polzela-Motnik.

Okrajni zastop Vransko pod modrim vodstvom načelnika Zdolšeka je z veliko vnemo delal za uresničenje stare zahteve, da se zgradi železnična zveza Savinjske doline s Kranjsko. Pri tem delu je našel zveste in marljive pomagače v poslancih Slovenske kmečke zveze dr. Korošca in dr. Benkoviča ter kranjskega poslanca dr. Kreka.

Prvi uspeh tega združenega delovanja je vladna predloga, ki se je pretekli teden položila na mizo državne zbornice, naj se namreč zgradi normalno-tirna železnica Polzela-Motnik. Rekli smo prvi uspeh, kajti da se doseže popoln uspeh, še bo treba mnogo dela. Vladna predloga je korak naprej v celem vprašanju, toda vprašanje še ni rešeno in poslanci Slov. kmečke zveze so takoj izjavili, da se s tako predlogo ne morejo zadovoljiti.

Savinjska dolina želi zvezo s Kamnikom. V pojasnilih k železničnemu predlogu sicer stoji, da se bo gradila proga pozneje naprej do Kamnika, a take besede v vladnem pojasnilu niso obvezne.

Zavleklo bo zgradbo železnice tudi nejasno določilo v zakonskem načrtu, da morajo dežela Štajerska in interesentje primerne doneske vplačati. Kaj je primerno, načrt ne pove, in vsled tega je tukaj prostor, kjer se lahko vlada vedno umika.

Zgradba železnice Polzela-Motnik bo stala 3.600.000 K. Dolga bo okoli 19 km. Proga je nameravana tako-le: Od savinjske železnice se loči v postaji Polzela-Braslovče, drži potem nekoliko časa vspešno s savinjsko železnico v smeri proti Celju; potem krene proga proti jugovzhodu, premosti Savinjo in pride pri Gomilskem na levi breg Bolske; nato drži vspešno do državno cesto čez Vransko v Ločico in prestopi kmalu potem mejo med Štajersko in Kranjsko in neha pri Motniku.

Ker je v zakonskem načrtu določilo, da mora k zgradbi prispevati tudi štajerska dežela, vsled tega so že nemški listi počenši od Vahterce do graškega Tagblata začeli gonjo proti tej železnici. Naloga naših deželnih poslancev bo, da skupno z državnimi poslanci srečno izvršijo to, kar še je potrebno za uresničenje železnice Polzela-Motnik.

c Celje. Javna skušnja tretjeletnikov na orglavski šoli bo v četrtek, dne 15. julija ob 8. uri dopoldne. Za komisarja je kn. škof. ordinarijat določil ml. gospoda opata Fr. Ogradi. Izpraševali bodo: č. g. katehet Ant. Pačnik, dr. I. Karlovšek, učitelj F. Voglar, Fr. Korun in vodja K. Bervar. Izkušeni so z službami že oskrbljeni. Novo šolsko leto se prične dne 15. septembra.

c Celje. Naša pravicoljubna deželna uprava. Vsakega razsodnega Slovena mora upravičena jeza in nevolja prijeti, ako opazuje, kako proti nam Slovincem prezrljivo, izivajoče in predrzno postopa v vsakem — posebno pa še v jezikovnem oziru. Ona noče vedeti in pripoznati, da plačujemo v deželno mavho čez eno tretjino deželnih davkov in da bi morali biti s sodeželani Nemci pri vsem enako-pravni. Pa naša sl. deželna uprava ima o vsem tem posebne nazore in si seveda po svojem tolmači državne in deželne zakone, kar še posebno pojasnjuje sledeči slučaj: Neka slovenska občina, katere se je v novejšem času vendar poprijela izključno slovenskega uradovanja ter zavrača vsa nemška dopisovanja državnih in deželnih uradov, je dobila pred kratkim tak zavržen nemški dopis od deželnega odbora z ukazom, da si ima občina sama preskrbeti slovenski prevod. O ti nemška pravicoljubna razsodnost! Torej Slovence naj bi si po razsodnosti deželnega odbora sam preskrboval prevode iz nemškega jezika v slovenski jezik? — Tarek bi ne mogel biti v tem oziru krivičnejši in predrznejši! Vi pa slov. poslanci, zapomnite si to! Sicer pa občine, ki se rade ponašajo, da so narodno zavedne, veliko v tem oziru greše, ker iz malomarnosti ne le sprejemajo nemške dopise, ukazje in tiskovine raznih oblastev, ampak tudi z vsemi državnimi in deželnimi uradi in zavodi v nemškem jeziku poslušajo. Za sedaj se še zamolči njih imena, ker se upa, da se bodo spametovale. Slovenski župani, kje je tedaj doslednost in naš ponos? — Vsakega narodno zavednega župana je sveta dolžnost, da uraduje, ali pusti uradovati izključno v slovenskem jeziku ter da izdaja vse domovinske listine in knjige v slovenskem jeziku, ker nemške in nemškutarške občine tudi drugače ne storé, kakor da uradujejo in izdajajo vse dokumente v nemškem jeziku. Posnemajte jih še v tem, da zavračate vse nemške dopise bodisi tega ali onega urada, kakor to storé one s slovenskimi.

c Slivnica pri Celju. Imeli smo na predvečer slov. apostolov več kresov; najvišji je bil oni na hribu nad stroniško vasjo.

c Vransko. Izpit za učiteljico ročnih del je napravila gospodična Micika Lukman. Čestitamo!

c St. Pavel pri Preboldu. Danes moram „pohvaliti“ dva tukajšnja liberalca. Prvi je knjigovodja tukajšnjega trgovca Zanierja, katerega imajo trgovski učenci „strašno radi“, ker tako lepo z njimi ravna. Drugi je neki Siegl, ki je privandral iz Zgornjega Štajerja. Ta mož ima največje veselje, če more udrihati po duhovnikih in čez vse, kar je slovensko. Tudi znamenje liberalne omike. Prihodnjič bom pa zapel hvalo gostilničarju Marinu.

c Galicija. V nedeljo 11. julija je podučno predavanje o umnem čebelarstvu ob 3. uri popoldne pri bučelnjaku g. Žižeka v Galiciji, kojo priredi kmečko izobraževalno društvo, in če bo čas dopuščal, izlet k društvenemu bučelnjaku v Podgorje. Predaval bo gospod Andrej Pikel iz Sp. Ločnice. K obilni udeležbi vabi Odbor.

c Galicija. Pi nas je marsikaj, kar bi naj ne bilo. Gospod nadučitelj igra po zadnjih volitvah čudno ulogo: Ne razumemo Vas! Ali bi nam radi kljubovali? Mi Vam povemo, da zato nimate spretnosti. Kar dobri si bodimo kakor pred. Doslednost je najboljša. Mi Vas spetčajemo, pa kar mi enkrat zavržemo, Vi ne poberite, če tudi lepo poje, pa velja.

c Gotovlje. V smislu § 19. tiskovnega zakona prosimo, da blagovolite k članku v 25. šte. „Slov. Gospodarja“ z dne 24. 6. t. l. pod naslovom „Gotovlje“ in z začetnimi besedami „Hranilnica in posojilnica v Gotovljah“ v postavnem roku tega lista na istem mestu in z istim tiskom pribižite nastopni popravek: 1. Ni res, da je Hranilnica in posojilnica v Gotovljah postala zelo nezaupljiva nasproti pristašem Kmečke zveze; res pa je, da je nasproti vsem strankam strogo nepristranska. 2. Ni res, da je stranka, ki je z dne 2. 6. t. l. prejela od našega pravnega zastopnika pismo glede vknjižbe njenega posojila po 1100 K, morala čutiti moč liberalne jeze naših posojilniških mogotcev; res pa je, da se je tudi nasproti tej stranki postopalo popolnoma nepristransko. 3. Ni res, da je imela ta stranka obresti plačane do 31. 12. t. l., res pa je, da je imela plačane le do 1. 1. t. l. 4. Ni res, da je izgovor načel-

stva, da sta poroka zahtevala vknjižbo tozadevne naše terzave, iz trte izvit, kakor tudi ni res, da eden porok baje za to še vedel ni; res pa je, da sta bila oba poroka pri podpisovanem načelniku ter sta z dobro utemeljenimi razlogi zahtevala vknjižbo, vsled česar je načelstvo sklenilo, da se zahtevi obeh porokov ugodi. Z odličnim spoštovanjem beleži za Hranilnico in posojilnico v Gotovljah — Franc Malgaj, t. č. načelnik.

K temu popravku opomnimo samo, da je vse res, kar smo v imenovanem dopisu trdili. Stranka je tudi popolnoma res imela plačane obresti do 31. 12. t. l. — Uredništvo.

c Velika Pirešca. Pri občinski seji dne 27. p. m. je občinski odbor Vel. Pirešca izvolil na predlog g. Kranjca, občinskega tajnika g. Ivana Zupane častnim občanom zaradi njegovih zaslug za tukajšnjo občino. Nas veselito, posebno zato, ker se tega gospoda zadnji čas mnogo napada od nasprotnikov. On prezira napade, ker mu zavest, da dela za kmečko ljudstvo, dela mirno kri bolj ko nasprotnikom, kojim je žal, da ga nimajo v svojih vrstah, potem bi ga povzdigovali v deveta nebesa, kaj ne? Saj se poznamo.

c Politično in gospodarsko društvo v st. Pavlu pri Preboldu priredi dne 11. julija t. l. svoj redni letni občni zbor po navadnem vspešnem. Občni zbor se vrši ob 3. popoldne v župnišču. Udje privede v obilnem številu!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Občinske volitve v okolici sv. Jurij ob juž. žel., pri katerih je zmagala, kakor znano, v vseh treh razredih Slov. kmečka zveza in proti katerim so vložili liberalci dolgo pritožbo na namestništvo, so vkljub tej pritožbi — potrjene. Sicer še pa bomo o tej pritožbi več govorili, da bo svet zvedel, kake pritožbe znajo vlagati naši liberalci. Volitev novega župana bo v četrtek 15. julija.

c Zgornja Ponikva. Na napade v Narodnem laži listu v št. 27. zdne 9. junija t. l. odgovarjam sledeče: Naši liberalci našega g. župnika hudo napadajo radi nekimi nasilstev pri volitvah v dež. zbor, a vse, kar so pisali, je laž. Primoran pač ni bil nihče, da bi moral ravno našega kandidata voliti. Tudi g. župnik ni nikogar silil k temu. Pač pa so liberalci prežali ob cesti in vsakega mimoidočega nadlegovali, naj voli z njimi, če ni šlo drugače, pa je moralo pivo pripomagati. V gostilni so se potem drli in rjaveli kot divje zverine. Ali je to tista vaša izobrazba in olik, s katero se že toliko po Narodnem Listu hvalite? Nadalje napadate g. župnika zaradi njihovih pridig, pa ne vem zakaj? Jaz mislim, da vi jih malo kedaj slišite, vi imate svoje pridige že veste kje... Ko zvon zapoje in naznani, da je pridiga končana, tedaj se še le vaša procesija napravi na pot po vasi do 1. cerkvenega zida, malokateri gre skozi vrata v cerkev, se bojite, da bi se zid podrl, zato ga pa kar zunaj podpirate. Torej le lepo tiho, prijatelji liberalci!

Gornjigrad. V občirni občini Bočna, ki se je smatrala dozdej za liberalno trdnjavo, je pri občinskih volitvah sijajno zmagala „Sl. Kmečka Zveza“. Prejšnji župan še niti v odbor ni prišel. „Narodna stranka“ je poražena v vseh treh razredih. Veselje je nepopisno. Živeli zavedni volilci!

c Kmetijsko katoliško izobraževalno društvo na Frankolovem priredi zborovanje v nedeljo dne 11. julija t. l. popoldne po večernicah v sobi občinske pisarne s sledečim vspešnim: 1. Poročilo odbora o društvenem delovanju ter sklepanje za nadaljni razvoj društva. 2. Vplačevanje letnine in društvenih prispevkov. 3. Prosti predlogi. K obilni udeležbi vladno vabi Odbor.

Brežiški okraj.

Sevnica. Najstarejša „slovenska“ tvrdka v Sevnici — Ludvig Smole — prodaja v novejšem času vžigalice družbe Südmarke. V Sevnici smo pričakovali, da s propadom nemškega trgovca A. Matzuna padé pomemben steber nemškutarstva, a zmotili smo se!

b Koprivnica. Veliko se je zadnji čas govorilo med našo mladino o izobraževalnem društvu, katero bi se imelo pri nas ustanoviti. Č. g. kaplan na čelu, in nekaj fantov so vneto delali za to. Le glavna stvar, ki nas še zadržuje, je prostor, katerega ne moremo dobiti. G. nadučitelj bi nam lahko odstopil jedno sobo od treh, toda on na nobeden način ne prepusti sobe za društvo. Ali društvo v kljub hudim oviram hočemo vendar ustanoviti. Mladeniči in dekleta! Ne izgubite poguma, ako nam ne gre vse po lahko, vsaj brez vojske ni zmage. G. nadučitelju se pa končno zahvaljujemo za toliko naslonjenost in prijaznost do naše odrasle mladine. To si hočemo zapomniti. Na zdar!

b Za obmejne Slovence se je nabralo na dekanijski konferenci v Kozjem 41 K.

Iz drugih slovanskih dežel.

Drugo hrvatsko romanje v Lurd. — Iz Reke smo prejeli: Slavno uredništvo: V imenu bratske ljubezni, ki nas veže in v imenu Device Lurške Vas prosimo, da izvolite priloženi program našega letošnjega drugega romanja v Lurd po možnosti v svojem cenjenem listu pribiti. Dobro bi bilo, da bi se temu romanju pridružil čim več Slovencev, ker že sami ne prirede letos takega romanja. To jim bo tem lažje, ker je med hrvatskimi božjepotniki veliko takih, kojim je slovenski jezik materin jezik. — Slovenci se lahko pridružijo v Sv. Petru ali pa v Nabrežini. Kdorkoli bi želel kaka pojasnila, naj se obrne na O. Bernardina, provinciala kapucinov v Reki, ki je organizator romanja. — Hrvatje odpotujejo dne 9. avgusta iz Reke pod vrhovnim vodstvom mil. gg. škofov Dr. Antona Mahnič in Dr. Jurija Cariča. Cena za vožnjo in vso oskrbo je v prvem razredu K 460.—, v II. K 360.—, v III. pa K 260.—. Čas zglasitve je do 18. julija; kdor se zglesi, mora takoj poslati predplačilo K 30 — in naznaniti, v kojem razredu misli potovati. Oglase sprejema uredništvo „Naše Gospe Lurdske“ v Reki.

Vestnik mladinske organizacije.

Škale. Mladeniči šoštanjskega okraja! Dolgoletna želja vaša se bode izpolnila. Dne 18. julija se vrši v Škalah prvi mladeniški shod. Ta dan pokažite svojo katoliško-narodno zavest. Vsak, kateremu je le mogoče, se naj udeleži tega vevlačnega shoda in pripelje s seboj še svoje prijatelje. Tudi stariše uljudno vabimo, da se prepričajo o blagih namenih mladeniške organizacije. Ob 10. uri depoldne je skupna sv. maša; pridigoval bode podpredsednik S. K. S. Z. g. dr. Hohnjec. Po maši se vrši zborovanje na sejmišču s tem le redom: 1.) Pozdrav; 2.) Pomen „Zveze slovenskih mladeničev“, govorita predsednik mladeniške zveze Žebot in deželni poslanec dr. K. Verstovšek; 3.) Volitev odbora za okraj; 4.) Pozdrav mladeničev iz raznih krajev. Mladeniči, pridite v obilnem številu v Škale!

Najnovejše novice.

Dr. Korošec je včeraj v nad dveurnem govoru razjasnjeval državni zbornici šolske razmere na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem ter s posebno ostrimi izrazi obsojal zadnja imenovanja za srednje šole, pri kojih so se na naše zavode imenovali tuje osebe iz nemških, čeških in alpskih dežel, dočim sinovi slovenskih dežel zamažajo na službe.

Vurberg. Mladeniči bralnega društva priredijo 11. julija podnočno zborovanje popoldne. Pride govornik iz Maribora. Pridite!

Romarski vlak v Marjino Celje bo šel letos iz Maribora dne 9. avgusta ob 10. uri 50 minut zvečer. Vožnja bo stala v tretjem razredu 9 K. Nazaj se vrne dne 12. avgusta in pridemo v Maribor ob pol sedmih zvečer. Ker so dozdej na ozkotirni železnici od Kapfenberga do Seewiesen bile vedno težave in še železnica ni nikoli imela dosti vozov, da bi nas pošteno pripeljala v Seewiesen in nazaj, zato letos ne gremo nad Seewiesen v Marjino Celje, ampak nad Neuberg. V Neuberg nas mariborski vlak naravnost zapelja in treba čisto nič izstopati. Takih sitnosti torej, kakor pred dvema letoma, letos na vlaku ne bo. Lansko romanje je gotovo še vsakemu udeležencu v prav dobrem spominu in letos je vodstvo romarskega vlaka v istih rokah kakor lani, zato je pač gotovo, da se bo vršilo vse v najlepšem redu. Naše somišljenike prosimo, da agitirajo za obilno udeležbo. Čim več nas bo, tem lepši utis bomo naredili.

Romarski odbor.

Sv. Martin pri Vurbergu. Vsakoletnim romarjem se naznanja, da se šentjakobsko žegnanje pri Sv. Martinu pri Vurbergu vrši letos ravno na dan sv. Jakoba, t. j. 25. julija.

Samoumor. Na Ptaju se je dne 25. jun. zastrupila z žveplenkami Eliz. Laibacher, soproga davčnega blagajnika.

Kresi. Kakor svitile rože v velikanskem vencu so na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda goreli okoli Ptuja kresovi na zelenem Pohorju, vinorodnih Halozah, krasnih slovenskih gorica, lepem ptujskem polju v znamenje, da tu bivajo vrli Slovenci. Z začudenjem, pa tudi nevoljo, so Nemci in nemškutarji gledali, da toliko zaničevani in zasramovani slovenski rod vendar še živi in brani svojo rodno zemljo!

Volitve delegatov. Predvčerajšnjim zvečer je izvolila poslanska zbornica delegate.

Za Štajersko sta izvoljena krščanski socialci Schoiswohl in Lheracee Polj kot namestnik baron Morsey.

Za Koroško: Dobernig, namestnik Nagel.

Za Kranjsko: dr. Šusteršič, namestnik Pogačnik.

Za Istro: Laginja, namestnik Mandič.

Za Goriško: Bugatto, namestnik Faidutti.

Za Trst: Pittoni, namestnik Scabar.

Volitve v delegacije. Predvčerajšnjim so se vršile volitve v delegacije. Izvoljena sta krščanski socialci Schoiswohl in slovenski liberalci Polj. Čeprav imajo Slovenci in krščanski socialci pisano pogodbo, da trikrat določijo Slovenci svojega kandidata, so krščanski socialci prelomili svojo pogodbo in volili onega, kateri se jim je vsilil s tem, da naj ne volijo pristaša kluba, ki stoji v najstrožjem nasprotju nasproti vladi. Polj ni bil niti določen od Slovencev. V vseh poštenih krogih se Plojevo postopanje najodločneje obsoja, ker izrablja opozicijo slovenskih kmečkih poslancev v svoje osebne namene.

Listnica uredništva.

Sv. Peter pod Sv. gorami: Dopisa žal še v tej številki nismo mogli objaviti. Prihodnjic pride gotovo. — Za prihodnjo številko smo nadalje morali odložiti: Podsreda, Pilištanj, Šmartno ob Paki, Mozirje, Sv. Kunigunda n. P., Slivnica pri Celju, Bočna, Slov. Bistrica, Gornji-grad, Ljutomer, Sv. Jurij ob Taboru, Terbegovci, Negova. — Sv. Barbara v Halozah: Za „Naš Dom“ je bilo že prepozno. V našem listu pride prihodnjic. — V. R. Rabelj: Preveč žaljivo! — Št. Vid nad Grobnem: Takih poročil ne prinašamo. Pozdravljeni! — Gaberje: Za to številko smo dobili prepozno. Za prihodnjo številko je stvar že zakasnela. Pozdravi!

Listnica upravnštva.

Več insektov smo dobili za to številko prepozno. Objavimo je prihodnjic.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo. 290

Pojasnila o inseratih daje

upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 1. julija 1909.

Trst . 13 81 21 4 40
Linc . 76 52 15 50 31

Mariborski izletniki, pozor!

Dobro vino lastnega izdelka toči na svojem posestvu v Rošpahu, eno uro od Maribora, g. Colnik po 72 v liter in se vsem v mestu in okolici priporoča. 543

Dva učenca, katera bi imela veselje do krojaškega obrta, sprejme takoj Jožef Pristovnik, krojaški mojster v Slov. Bistrici na glavnem trgu. 521

Priden, močen pekovski učenec se sprejme. Koroška ul. št. 11 v Mariboru. 530

11 okenskih okvir (stari) s šipami in oboknicami proda po ceni Ivan Prešern, trgovec, Maribor, Glavni trg št. 18. 524

Sodarski učenec se sprejme. Učna doba 3/4 leta. Građec, Hambeck, Zeilergasse 32. 525

Išče se dobro izurjen kovaški pomočnik in učenec. Želi se, da sta Slovenca. Naslov: I. Meden, Rudnik 49, p. Ljubljana. 538

Nadstropna hiša na voglu, z 8 stanovanji, lepa lega, se takoj proda. Naslov v upravnštvo. 537

Črevljarski učenec se takoj sprejme pri Karl Menhart v Kamnici pri Mariboru. 535

Kovačnica se odda v najem s 17. julijem 1909. Pojasnila daje Oskrbništvo ljublj. škof. graščine Gornji-grad v Ljubljani. 523

V najem išče se majhna, dobro upeljana trgovina, bodisi kje v mestu ali na deželi. Ponudbe naj se pošljejo na g. Matija Pochez, Kranichsfeld 65. 540

Učenca sprejme Friderik Dvoršak, krojaški mojster, Koroška cesta št. 9. Maribor. 541

Novozidana 2 nadstropna najemna hiša, 8 let prosta davka, vse novo opremljeno, vhod v stanovanja separaten, lepo dvorišče z malim vrtom se proda v Mariboru pod jako lahkiimi plačilnimi pogoji. Vpraša se v upravnštvo tega lista. 529

Posestvo v Leitersbergu, eno uro od Maribora, obstoječe iz novozidane hiše, gospodarskega poslopja, 4 orali njive, vinograd in sadonosnik in 2 kravi, se po ceni proda. Pojasnila daje Matija Emeršič, Dogoše št. 24, pošta Maribor. 538

Lepo kmečko posestvo pri mestu Ptuj se takoj z vsemi reči proda, s poljskimi pridelki, živino, vozi, plugi, splah vse, kar kmet potrebuje, lep sadni vrt, okoli hiše lepo rodno trstje. Stanovanje obstoji iz treh prostornih sob, velika kuhinja špeisvelb in podzemljaska klet; osem oralov je dobre zemlje in se vse skupaj ceni na 17.000 kron. Naslov pove upravnštvo tega lista. 527

Lepo posestvo na Spodnjem Štajerskem v večji župniji, ob okrajni cesti in železniško postaji, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopj, vrta, njiv, sadonosnikov, travnikov, gozdov in vinograda, se iz proste roke takoj proda. Več pove upravnštvo tega lista. 531

Proda se zaradi bolehnosti gospodarske posestvo okoli 40 oralov: hosta z dovoljenjem prodaje lesa, izprodaja se je že pričela; travniki in njive; ako se želi tudi kmečka hiša in hlev. Naslov v upravnštvo lista. 526

Dve hiši novo in dobro stavljeni z opeko kriti, ima vsaka 4 sobe, 3 kuhinje, več, klet, svinjski hlevi, drvarnice, predvrt in vrt za zelenjavo, je tik glavne ceste, blizu Maribora, v lepem in ravnem kraju, za rokodelce ali penzioniste prav primerno, se takoj proda. Cena 7000 kron. Potrebno pri kupnini 4000 K. Več pove lastnik Franc Podlipnik, Tezno 37, Maribor. 532

Oženjen vintčar, zmogčen slovenske in nemščine, se sprejme pod ugodnimi pogoji pri Francu Hausbaum v Celju. 523

Jako lepo dobičkanosno posestvo z okoli 9 oralov zemlje, obstoječe iz sadovnjaka, njiv in gozda ter v dobrem stanu se nahajajoče hišno in gospodarsko poslopje, se ceno, za 5.000 K proda. Več pove Josip Serbec, km. sin v Gradiški, pošta Pesnica. 519

Lepo malo posestvo! Tik glavne ceste in blizu Maribora stoji prostorna hiša s 3 sobami, kuhinjo, klet, magacin, zopet hiša, gospodarsko poslopje, perilna kuhinja, hlev za 6 glav živine in 2 konja, mlatilnik, svinjaki in kolarnica. Vse novo in močno zidano in z opeko krito. K temu spada velik vrt, sadonosnik, njive in travnik, skupno okoli 2 1/2 orala. Za mlekarstvo, živinorejo ali vrtnarja posebno pripravno, se takoj proda. Cena je 21.000 K. Več o tem pove lastnik Franc Podlipnik, Tezno št. 37. Maribor. 533

Krojači, pozor! V neki jako obljudeni, trgu podobni župniji v jako prijaznem kraju se radi boleznimi lastnika takoj proda krasna novozidana vila, katera ima 5 prostornih sob, kuhinjo in 2 kleti. Hiša stoji 100 korakov od farne cerkve in 10 minut od kolodvora ter spada k njej krasen vrt in njiva. Hiša je jako primerna za kakšnega boljsega krojača-Slovenca, kateremu je obilen promet zajamčen, kar priča dejstvo, da je sedanji lastnik krojač z delom preobložen. Cena je 10.200 kron. Vknjižbe je 4000 kron. Natančna pojasnila daje Josip Serbec, km. sin v Gradiški, pošta: Pesnica. 520

Malo posestvo se proda pol ure od Maribora, poleg glavne ceste, nad dva orala zemlje, z opeko krito poslopje, z dobro studenčno vodo, s tremi sobami, primerno za vsakega obrtnika. Cena 6300 kron. Več pove Miheal Rutnik v Po-brežju št. 234, cesta na Brezje (Fraustauden) p. Maribor. 495

Malo posestvo blizu Maribora, 5 minut od železniške postaje se proda za 12.000 K. Proda se tudi v manjši meri kakor kdo želi s poslopjem vred od 6000 K naprej. Poizvedeti je v gostilni Kramberger, Leitersberg pri Mariboru. 499

! Kupci vina!
Na prodaj je

150 hl
pristnega mosterja (Grünauer). Cena 50 v liter. Oglasiti se je pri g. Francu Vraz, županu v Cerovcu, Ivanjkovci pri Ormožu. 497

Učenec se sprejme pri gosp. Jož. Dufek, svečar in medicar v Mariboru, Vetrinjska ulica 30. 510

Kovaški učenec se sprejme pri g. Jurju Bregant, kovaški moster v Hočah pri Mariboru. 504

Učenec poštenih staršev se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga Davorin Tombah, Sv. Vid pri Ptaju. 499

Gostilna, oddaljena 2 minuti od farne cerkve z eonadstropno hišo s sedmimi sobami, tremi kuhinjami, s kletjo in celim gospodarskim poslopjem, se proda ali pa da v najem. K temu spada tudi 14 oralov zemlje, obstoječe iz travnikov, njiv in gozda. Proda se tudi mlin, kateri je na Ščavnici in pri dobri cesti. Natančnejša pojasnila daje lastnica Marija Trstenjak, gostilničarka, Sv. Juri ob Ščavnici blizu Radgone, katera prosi, da se njej par dni prej pisмено naznani, predno pride kedo ogledat. 484

Posestvo 12 oralov je na prodaj. 3 orali vinograda, 3 orali sadovnjaka, 2 orala njiv, 2 orala travnika, 2 orala gozda. Hišno poslopje in preša je nova. Cena 8000 kron. 6000 lahko ostane vknjiženo. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri g. Matiju Emeršič v Dogošah št. 24 pri Mariboru. 500

Zdravi delavci in delavke, tudi cele družine dobijo v tovarni vžigalic v Rušah pri Mariboru trajno in dobro plačano službo in tudi prosta stanovanja. 476

Dva učenca, karera bi imela veselje do podobarske ali kamno-klesarske obrti, sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji Jakob Golob, podobar v Ljutomeru. 478

Lepo posestvo se proda na Polensaku, okoli 8 oralov, velik sadovnjak njive, zidani hram. Lahki plačilni pogoji. Več pove Ana Sorko št. 2 na Polensaku. 496

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 80 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem.

Štefan Kaufmann

trgovec z železom v Radgoni,

priporoča najboljše ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajarsko železo se dobi po najnižji ceni :: in solidni postrežbi. 938

Seravallovo

želez. kina-vino.

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častna diploma k zlati kolajni.

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri.

Izboren okus. Nad 6000 zdravniških spriceval.

I. SERAVALLO, c. in kr. dvorni pošiljatelj

Trst-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po 1/2 l à K 2:60 in po 1 l à K 4:80. 445

Pozor! Citaj! Pozor!

BOLESTNO ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOŠU

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — tea se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se po lje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:

P. Jurišič,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

666

Steckenpferd-
milo z lilijinim mlekom

Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

— Dobiva se povsodi. — 128

Zahvala.

Za med boleznijo in po doleteči smrti naše drage žene oziroma matere gospe

Ane Kodrič

veleposestnice

vsestransko iskazano srčno sožalje kakor tudi za krasna venčna darila in mnogoštevilno udeležbo pri zadnjem sprevodu drage umrle se vsem prijateljem in znancem najsrčneje zahvalimo.

FRAM, dne 5. julija 1909.

544

Žalujoči ostali.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priporoča te-le tvrdke:

M. E. ŠEPEC

Grajski trg 2 MARIBOR Burgplatz 2.

priporoča svoje popolnoma novo in veliko zalogo modnega volnenega in perilnega blaga za ženske obleke, vsakovrstno sukno (štoffe) za moške obleke, srajce, ovratnike, kravate, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.. vse po najnižji ceni.

Premog in drva

prodaja, ter stavi tudi na dom

A. VERTNIK
trgovina z mešanim blagom,
:: premogom in drvami ::
Maribor, Koroška cesta.

Obleke in perila kupujete po najnižji ceni v trgovini z manufakturnim blagom

FELIKS ROP

MARIBOR, Poštna ulica št. 8.

Svoji k svojim!

Nova trgovina Fr. Bureš,

urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33.

priporoča slavemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogradov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo. ::

1000 Kron!

ne dobite, ampak precej denarja si prihranite, ako kupujete vse za Vašo potrebo, kakor vsakovrstno blago za žensko in moško obleko, najlepše svilnate robce, perilo, preproge, rjuhe, platno belo in barvano in mnogo drugih različnih stvari v največji in najcenejši trgovini

JOŽEFA ULAGA V MARIBORU,

Tegethoff-ova cesta št. 21.

Največja zaloga! 364 Največja zaloga!

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, stroške postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegethoffova cesta 49

priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mleko in tople jedi.

Mar. Nedon.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

zdeluje s parnimi stroji in najboljšo, večkrat priznane glino priznane najboljše izdelke, kakor: patensovane zarezno in vsakovrstno drugo strešno opremo, opremo za zid, za oboke, dimnika, rekona-opeke, plošče za tlak, lončere ceri itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Gosposka cesta, pri kamnarju A. Glasarju.

Slovenske gospodinje!!

„Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani je res slovenski izdelek.

Varstvena znamka.

Slavnemu slovenskemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v Mariboru, Šolska ulica št. 2 nasproti kavarne „Central“ moderno urejeno brivnico. Isto priporočam vsem zavednim Slovincem ob čisti in točni postrežbi v blagohotni obliki. Odličnim spoštovanjem
IVAN BERGLES, brivec.

Grozovite novosti

za moške in za ženske pri **Druškovič-u** v Slovenjgradcu.

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega, kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno m po 36 v. Slovensko platno m po 40 v. Savinsko platno m po 44 v. Vojaško platno m po 46 v. Domestik platno mehko m po 43 v. Gorsko platno debelo m po 60 v. Istrija tkanina, mehka m po 54 v. Holandska tkanina, mehka m po 60 v. — Vzorce zastonj in pošiljatve črez 20 K franko.

Spomladanski čas!

Priporoča vsakovrstna semena, deteljno staj., lucerno, rudečo, (inkarnat) travno seme, oves za seme, repno, svinjsko salarno, korenjevo, zeljno seme itd. Nadalje: galico, brizgalnice, motike, gumi, trake, preja, liče ter vse potrebščine za vinograde; Tomaževa šindra, kose, vile, grablje ter razno orodje. Barthelovo klajno apno, vsake vrste :: železa, šine, cement itd. — Kupuje vse kmetijske pridelke. ::

Alojzij Pinter
v Slov. Bistrici.

Edina narodna steklarska trgovina FRAN STRUPI, Celje,

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobe. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah.

Najnižje cene — Najsolidnejša postrežba.

Na debelo — Na drobno

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestaje po 4 1/2% Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.
Dolžniška glavnica K 3.000.000. — Rezervni fond K 300.000.

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okrajci: Gorazjgrad, Ševnica, Šmarje, Šoštanj in Vrnsko in rezervna zaklada, hatera znana vsa nad 280.000 K. Zato razdeli krate svote v obdobjih in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za spravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovinci, poslužujte se pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri južnoštajersko hranilnico. sodiščih, da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico. Za brezplačno depozitov denarja se položi c. kr. poštahranilničnega računa št. 18.818 vsakemu na raspolago.

Kilne pase, z ali brez peresa tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspenzorije, podloge za noge, bergle pokončne držaje, rasne varstvene stroje za telesne poškodbe, po zdravniškem predpisu i. t. d. izdeluje po jako nizki ceni, staroznana tvrdka **FRANC Podgoršek, bandažist in rokavičar Maribor, Grajska ulica 7.** Zaloga vsakovrstnih v to stroko spadajočih zdravnih in drugih potrebščin, ter rokavic v veliki izbiri.

Štampilje
iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Lovske puške
vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča
Prva borovska tovarna orožja Peter Wernig
družba z omejeno odgovornostjo v Borovljah (Koroško).

Kemična pralnica obisk H. Volk, Šoštanj
se priporoča za pranje in barvanje raznih oblek, kožuho, rokavice itd. Lišpa od oblek ni treba odstraniti. Edini slovenski zavod te vrste.
Nabiralnica v Mariboru pri J. Vozjak, krojač, Šolska ulica 4.

Ivan Ravnikar Celje
priporoča svojo bogato zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža in karboleja ter vseh vrst lakov, kupuje in prodaja deželne pridelke. Gostilničarjem priporočam vseh vrst mineralne vode, nadalje domače in ogrske salame. Poljedelcem priporočam za pomlad vsakovrstna poljska in trtna semena, za katerih kaljivost se jamči. :: Na debelo in drobno. — Nizke cene : točna postrežba. ::
S spoštovanjem:
IVAN RAVNIKAR.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba
„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hišo, gospodarska poslopja, tvornice, mlino itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarska orodja, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.
Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gorno št. 1.

Prvi zavod za graviranje in izdajanje kavčuk štampilj. ::
Anton Černe, Ljubljana Sv. Petra cesta 6.
Zunanja naročila izvršujejo se točno. Ceniki na zahtevo zastonj in poštnine prosto. Konkurrira z vsakim sličnim podjetjem.

A. Jurca naslednik Alojzij Senčar v Ptuj,
priporoča svojo bogato zalogo špecerijskega blaga, suhih barv, firneža in karboleja ter vseh vrst lakov, kupuje in prodaja deželne pridelke. Gostilničarjem priporočam vseh vrst mineralne vode, nadalje domače in ogrske salame. Poljedelcem priporočam za pomlad vsakovrstna poljska in trtna semena, za katerih kaljivost se jamči.
Na debelo : na drobno. — Nizke cene : točna postrežba.

Mnogovrstne razglednice priporoča trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Mnogo, mnogo 1.000.000 kron
bi še samo v našem cesarstvu letno več prigosodarili, ko bi se p. n. posetniki posluževali „Palma“, ki pospešuje opitanje vsakovrstnih perutnih in dojnih živali, jih obvaruje boleznim in oskrbi sigurno, če so belane za differirjo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakasano 6 v. več) prinese Palma z navodilom poštnine prosto; spod 4 K ni povzeta! Priporočam se I. E. Weizl, priprav. živ. živil, Maribor, Zofijin trg 8. Čez sto priznanj. Prospekti prosto. 1001

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osemmesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presežajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenih praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terscheck), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tuje po jako nizkih cenah

bjakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2%, brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

V svako varčevanja v malih mestih daje vložnikom

domače nabiralnice

na dan nastoj, če vložijo prevečat najmanj 4 K.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, ter na stvarne vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in knjižice dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo nastoj pošt. hranilnične položnice.

Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

688 Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izvenih praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. Cene nizke, postrežba točna, 434 na zahtevo cenik poštne prosto.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Milan Hočevnar-Celje

Glavni trg števil. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kisló vodo, galico, žveplo in rafije.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorjena manufakturna trgovina 116

Franc Souvan, sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22 v LJUBLJANI.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivoga, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prisa perja mehkega kakor puh K 6.—, veleprisa oglašena najboljša vrste K 8.—, mehkega perja (puha) sivoga K 6.—, belega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od 5 kg naprej poštne prosto.

Narejene postelje

In gostonitega, rdečega, medrega, rumenega ali belega inleta (nankinga) perlica, velikost 170 X 116 cm s dvema zglaivnicama, to dve 80 X 68 cm zadržati napeljavno, s novim, sivim očičenim, košatim in stanovitnim perjem K 18.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, perlica sama K 12.—, 14.—, 16.—, zglaivnica K 3.—, 2.50, 4.—, raspešilja po povzetju, zavajalna zastoj, od K 10.— naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenici števil. 1015, Šumava. Kar ne ugaja, se zameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastoj in poštne prosto.

Kmetovalci, pozor!

K bližajoči se dobi mlatitve priporoča se podpisani vsem večjim posestnikom za izvrševanje mlatve s prevzorno mlatilnico, katero goni bencinmotor.

Namlati se v 10 urah 4000—7000 kg očiščenega zrnja ter je popolnoma ognja varno, vsled česar se izvršuje brez nevarnosti tudi pod slamnato streho.

Jurij Skrbineš, posestnik v Hajdini p. Ptuj, Štajersko. 505

Zahvala.

Dne 17. junija t. l. je uničil požar najina poslopja. Zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani. Ker je pa imenovana zavarovalnica cenjeno škodo takoj in v najino popolno zadovoljnost izplačala, se ji torej tem potom najlepše zahvaljujemo in jo vsakomur toplo priporočava.

Apače, dne 2. julija 1909. 542

Blaž, Terezija Pišek.

F. Prull mestna lekarna

pri c. kr. orlu Maribor, Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje

za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštne povzetju pošilja

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše. 526

Blagorodni gospod B. Prull, lekarnar, Maribor, Glavni trg števil. 15.

Vam pišem zopet po zdravilo, zoper svinje rdečo bolezen, zdaj mi pošljite 4 steklenice tistih kapljic tate kar ste mi poslali sem že odal, prosim torej pošljite mi hitro. Vas lepo pozdravim M. W. Goritzenberg. Pošljite 5 steklenic!

Kapljice za svinje za rdečico, izvrstno pomagajo. — Dokl Elisabeth, Maribor.

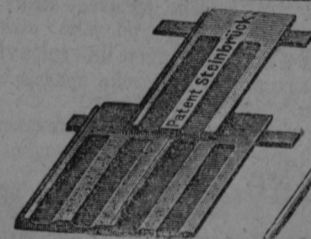
Pozor mladenke!

Mladenič krščanskega mišljenja s stavbinsko izobrazbo ter z 1300 kron prihranjenega denarja se želi seznaniti v svrhu poznejše ženitve z mladenko krščanskega mišljenja in ki bi imela do 3000 kron dote. Pisma ako mogoče s sliko se prosijo prijazno poslati do 16. julija na naslov K. M. na upravo tega lista. Tajnost strogo zajamčena. 534

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Patent zarezna strešna opeka

in vse druge vrste strešne opeke se dobiva najboljšje vrste po najnižji ceni na tovarni P. TOMBAH v Jurovcih pri Ptuj. 389

! RAZGLAS !

Zaradi bolezni razprodajam pod ceno moško obleko; cenejše kakor drugje.

Peter Mejač,

zaloga moške obleke v Mariboru, Domgasse št. 4. 533